

Ikt. szám: Rf/760-6 /2026.
Előterjesztő: Dr. Kökény Veronika jegyző
Készítette: Karkus Csilla szociális ügyintéző
Melléklet: 1 db
Az előterjesztés jogszerű:

ELŐTERJESZTÉS

Rákócziújfalva Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
2026. május 21-ei rendes, nyílt ülésére

Rákócziújfalva Városi Önkormányzat 2025. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak értékeléséről

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, minden év május 31-ig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal. Az értékelést meg kell küldeni a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályának. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé. A települési önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és az állásfoglalásról, intézkedésről tájékoztatja.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete szerint a települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés az alábbiakat tartalmazza:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzübeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- 4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
- 5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).
- 6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
- 7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.).

Rákóczi Zoltán Városi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak értékelése a 2025. évre vonatkozóan a fenti tartalmi követelményeknek megfelelően készült el. A beszámoló előkészítéséhez tájékoztatást kértünk valamennyi nevelési és oktatási intézménytől (Virágoskert Óvoda és Bölcsőde, Rákóczi Zoltán Városi Általános Iskola és AMI), a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központtól, a Varsány Községi Ház és Könyvtártól, Rákóczi Zoltán településen védőnői ellátást biztosító Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézetétől.

A beszámoló összeállításához kapcsolódó anyagok megküldését köszönöm valamennyi közreműködőnek. Köszönjük továbbá valamennyi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatot ellátó szakembernek Rákóczi Zoltán település gyermekeiért végzett áldozatos munkáját.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés mellékletét képező, 2025. évre vonatkozó beszámolót megvitatni és a határozati javaslattal elfogadni szíveskedjen.

Rákóczi Zoltán, 2026. április 29.

Dr. Kökény Veronika
jegyző

H A T Á R O Z A T I J A V A S L A T

**Rákóczifalva Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2026. (V. 21.) határozata**

**Rákóczifalva Városi Önkormányzat 2025. évi gyermekjóléti és
gyermekvédelmi feladatainak értékeléséről**

Rákóczifalva Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglalt jogköre alapján az alábbi döntést hozza:

1. Rákóczifalva Városi Önkormányzat Képviselő-testülete Rákóczifalva Városi Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékeléséről szóló 2025. évi beszámolóját a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.
2. Rákóczifalva Városi Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a jegyzőt, hogy Rákóczifalva Városi Önkormányzat melléklet szerinti tartalommal elfogadott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékeléséről szóló 2025. évi beszámolóját küldje meg a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Felelős: Dr. Kökény Veronika jegyző

Határidő: 2026. május 31.

Értesülnek:

1. Képviselő-testület tagjai
2. Dr. Túróczi Imre polgármester
3. Dr. Kökény Veronika jegyző
4. Karkus Csilla szociális ügyintéző
5. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály (5000 Szolnok, Ady Endre út 35-37.)

Rákóczifalva, 2026. május 21.

**Dr. Túróczi Imre s.k.
polgármester**

**Dr. Kökény Veronika s.k.
jegyző**

**RÁKÓCZIFALVA VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI BESZÁMOLÓ**

2025.

„A gyermek védtelen kis teremtmény, akinek gondját viseljük, e gondoskodásért cserébe, nap mint nap mindazzal a szeretettel halmoz el minket, amit mástól nem kapunk meg.” (Susanna Tamaro)

„Az egész gyermek olyan, mint egyetlen érzékszerv, minden hatásra reagál, amit emberek váltanak ki belőle. Hogy egész élete egészséges lesz-e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében.” (Rudolf Steiner)

Készítette:

**Karkus Csilla
szociális ügyintéző**

Bevezető – Gyermek védelmének rendszere

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A Gyvt. 14. §-a értelmében a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 10. melléklete tartalmazza az átfogó értékelés tartalmi követelményeit. Ennek megfelelően készült el a beszámoló a 2025. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról Rákóczi falva város vonatkozásában.

1. Demográfiai adatok

A népesség nyilvántartó 2025. december 31. adatai alapján Rákóczi falva város állandó lakosainak száma: 5248 fő, lakónépessége: 5053 fő.

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5436 fő	5458 fő	5446 fő	5401 fő	5401 fő	5346 fő	5281 fő	5248 fő

Korcsoport szerinti megoszlás a 0-18 éves korúakra tekintetében:

Korcsoport	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 - 3 év	174	191	209	218	220	216	220	200	189
4 - 6 év	139	131	141	153	158	159	152	153	161
7 - 18 év	625	631	626	624	575	579	581	571	570
Összesen:	938	953	976	995	953	954	953	924	920

A demográfiai adatokból kiderül, hogy a vizsgált időszakban a 0–18 éves korú lakónépesség száma összességében enyhe csökkenést mutat. Míg 2017 és 2020 között folyamatos növekedés volt megfigyelhető (938 főről 995 főre), addig 2020-tól kezdődően csökkenő tendencia érvényesül, és 2025-re a gyermekkorú népesség száma 920 főre mérséklődött.

A korcsoportok szerinti bontás alapján eltérő tendenciák rajzolódnak ki:

- A 0–3 éves korosztály létszáma 2017 és 2023 között folyamatosan emelkedett (174 főről 220 főre), ezt követően azonban csökkenés figyelhető meg, 2025-re 189 főre. Ez a tendencia a születésszámok visszaesésére utal, amely hosszabb távon a teljes gyermeklétszám további mérséklődését vetíti előre.
- A 4–6 éves korcsoport létszámában kisebb ingadozások mellett növekedés tapasztalható a vizsgált időszak végére (2025-ben 161 fő). Ez a korosztály még tükrözi a korábbi évek magasabb születésszámait.
- A 7–18 éves korosztály, amely a legnagyobb létszámú csoport, folyamatos, mérsékelt csökkenést mutat (2018-ban 631 fő, 2025-ben 570 fő). Ez a tendencia hosszabb távú demográfiai csökkenést jelez, amely az oktatási intézmények kihasználtságára is hatással lehet.

Összességében megállapítható, hogy a gyermekkorú népesség szerkezete átalakulóban van: a fiatalabb korcsoportok létszámának csökkenése az utánpótlás mérséklődését jelzi, míg az idősebb korcsoportok aránya még meghatározó, de szintén csökkenő tendenciát mutat.

2. Gyermekvédelem rendszere

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve a gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

2.1 Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi és természetbeni ellátások:

a) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt az 1997. évi XXXI. törvény 19-20/B. §-a, a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 65-67. §-a, a 2019. évi LXXI. törvény 64. § (1) bekezdés a)-c) pontja szabályozza. **Az év során 16 kérelem érkezett.** 16 kérelmezőnél a törvény által előírt jogszabályi feltételek fennálltak. A 16 kérelmezőből 4-en kérték a **hátrányos helyzetük megállapítását**, melyből 4 megállapító, valamint 3-an kérték a **halmozottan hátrányos helyzetük megállapítását**, melyből 3 megállapító határozat született.

Meg kell említeni, hogy a 2024. évhez képest jelentősen lecsökkent a benyújtott kérelmek száma (2024. évben 24 kérelem érkezett, melyből 1 került elutasításra.) Ha pozitív szemlélettel vizsgálnánk meg ennek okait, akkor mondhatnánk, hogy kevesebb a rászoruló család, megélhetési körülményeik, esetleg a munka világába történő elhelyezkedéssel javultak. A valósághoz azonban inkább az áll közelebb, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának jövedelemhatárai olyan alacsonyak, hogy egyre kevesebb rászoruló család tud élni annak igénybevételének lehetőségével. Ennek pedig más területeken jelentkeznek a hatásai (pl. gyermekétkeztetés kapcsán megjelennek a rendszeres hátralékosok).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, évente két alkalommal (augusztus és november) természetbeni támogatásra, továbbá a külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére.

A törvényi szabályozás alapján 2025. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek után augusztus 1. napján fennálló jogosultságok okán 19 jogosult részére 218.000,- Ft, november 1. napján fennálló jogosultságok okán 15 jogosult részére 180.500,- Ft pénzbeli támogatás került kifizetésre.

A pénzbeli támogatások összege a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek után 6.000,- Ft, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek után 6.500,- Ft. Ennek a támogatásnak a fedezete teljes mértékben állami támogatás, amely nem az Önkormányzat költségvetését terheli.

Az ellátottak száma 2025.12.31. napján:

Ellátottak száma	0-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 éves és annál idősebb
29 fő	7 fő	15 fő	4 fő	3 fő

Az ellátást igénybe vevők száma 2025. évben csökkent az előző év (41 fő) adataihoz képest, mely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz, valamint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásához kapcsolódó szabályok már fentiekben említett rendelkezéseiből adódik.

b) Pénzbeli ellátás

Pénzbeli ellátásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint. Pénzbeli ellátásra 2025. évben nem volt családba fogadó gyám jogosult.

c) Újszülöttek támogatása

2018. évben új ellátási formaként került bevezetésre. Rákóczi-falva Városi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 8/2021. (V. 7.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: Ör.) meghatározott jogosultsági feltételek a kérelmezőkre nézve kedvezően módosultak 2024. június 1. napjától. A rendeletben meghatározott jogosultsági jövedelemhatárok megemelésre kerültek, valamint a támogatási kérelem benyújtására vonatkozó határidő és egyéb feltételek is kérelmezőkre nézve kedvezően módosultak.

Az a szülő vagy gyám jogosult a támogatásra, aki a gyermek születésekor és az azt megelőző – kezdetben 36 hónapban, 2024. június 1. napjától - 12 hónapban folyamatosan bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen is Rákóczi-falva Város közigazgatási területén él. A rendeletben meghatározott egyéb feltételek teljesülése esetén a támogatás összege 50.000,- Ft.

Újszülöttek támogatása iránti kérelem 2025. évben nem került benyújtásra.

d) A gyermek gondozásához nyújtandó települési támogatás

A gyermek gondozásához nyújtandó helyi gyermekgondozási támogatásban részesül a gyermek jogán az a kérelmező, aki saját háztartásában súlyos fogyatékossgból vagy tartós betegségből eredően önellátásra képtelen kiskorú gyermekről gondoskodik.

Az Ör.-ben meghatározott jogosultsági feltételek a kérelmezőkre nézve kedvezően módosultak 2024. június 1. napjától.

A rendeletben meghatározott jogosultsági jövedelemhatárok és a támogatási összeg is megemelésre került.

A gyermek gondozásához nyújtandó települési támogatás megállapítása iránti kérelmet 2025. évben 2 szülő/gondviselő nyújtott be gyermekére tekintettel. Elutasításra nem került sor. A gyermek gondozásához nyújtott települési támogatás 2025. évben 171.000, - Ft kiadást jelentett az önkormányzat számára, mely összeg 4 gyermek jogán került megállapításra.

e) A gyermek neveléséhez nyújtandó gyermeknevelési támogatás

A gyermek neveléséhez nyújtandó helyi gyermeknevelési támogatásban részesül a gyermeke jogán az a kérelmező, aki saját háztartásában

a) kiskorú gyermeket nevel vagy

b) akinek gyermeke nappali tagozaton folytat közép fokú tanulmányokat legfeljebb a gyermek 20. életévének a betöltéséig.

Az Ör.-ben meghatározott jogosultsági feltételek a kérelmezőkre nézve kedvezően módosultak 2024. június 1. napjától. A rendeletben meghatározott jogosultsági jövedelemhatárok megemelésre kerültek.

A gyermek neveléséhez nyújtandó települési támogatás megállapítása iránti kérelmet 9 fő (halmozott adat) kérelmezte. Elutasításra nem került sor.

A gyermek neveléséhez nyújtott települési támogatás 2025. évben 242.250, - Ft kiadást jelentett az önkormányzat számára, mely összeg 18 gyermek (halmozott adat) jogán került megállapításra.

f) Beiskolázási támogatás

A gyermek beiskolázásához nyújtandó települési támogatás összege gyermekenként minimum 10.000,- Ft/év és legfeljebb 30.000,- Ft/év.

Az Ör.-ben meghatározott jogosultsági feltételek a kérelmezőkre nézve kedvezően módosultak 2024. június 1. napjától. A rendeletben meghatározott jogosultsági jövedelemhatárok és támogatási összegek megemelésre kerültek. Újdonságként került bevezetésre, hogy a támogatási összegek kifizetésére országos lefedettségű üzletekben is és helyi szolgáltatóknál is levásárolható ajándékutalvány formájában kerül sor. A beváltási helyekről és érvényességi időről a támogatottak minden esetben külön tájékoztatásra kerülnek.

Az Ör. további módosítása folytán 2025. évben már jóval hosszabb időtartamban július 1. napjától szeptember 15-ig volt lehetőségük a kérelmezőknek támogatási igényüket benyújtani.

2025. évben 22 fő kérelmező igényelte a támogatást, melyből 22 megállapító határozat született. Elutasításra nem került sor.

22 fő kérelmező részére 31 gyermek jogán 620.000,- Ft került kifizetésre.

g) Gyermekétkeztetési hozzájárulás

Az Ör.-ben új támogatási formaként jelent meg a gyermekétkeztetési hozzájárulás támogatási forma. Gyermekétkeztetési térítési díj hozzájárulás nyújtható a szociálisan rászoruló, általános iskolába járó saját háztartásában nevelt gyermekére, gyámoltjára tekintettel étkezési térítési díj fizetésére kötelezett kérelmező részére. A támogatás gyermekenként évente egy alkalommal nyújtható 20.000,- Ft összegben.

2025. évben 2 kérelmező részére került megállapításra a támogatás, 40.000,- Ft került kifizetésre.

h) Gyógyszertámogatás

A gyógyszerköltések viseléséhez nyújtott támogatási forma. Havi összege 10.000,- Ft, mely a kérelem benyújtása hónapjának első napjától egy évig illeti meg a jogosultat a jogosultsági feltételek fennállása esetén.

2025. évben nem volt olyan kérelmező, aki gyermekének gyógyszerviseléséhez igényelte volna a gyógyszertámogatást.

i) Egyszeri fűtéstámogatás

Az egyszeri fűtéstámogatás a szociálisan rászoruló kérelmező részére megállapított, a kérelmező kérelmében foglaltak szerint pénzben vagy természetben nyújtott támogatás. A fűtési támogatás összege 50.000,- Ft, természetben történő nyújtása esetén 50.000,- Ft összegnek megfelelő tűzifa.

Az egyszeri fűtéstámogatás 2025. évben 84 kérelmező részére került megállapításra, melyből 17 kérelmezővel kiskorú gyermek(ek) is él(nek) közös háztartásban.

j) Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás a szociálisan rászoruló kérelmező részére a háztartás tagjai által lakott ingatlan fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A támogatás összege a kérelmező jövedelmi viszonyaitól függően havi 5.000,- Ft-ban, 7.500,- Ft-ban vagy 10.000,- Ft-ban kerül megállapításra.

A lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás 2025. évben 33 kérelmező részére került megállapításra, melyből 6 kérelmezővel kiskorú gyermek(ek) is él(nek) közös háztartásban.

k) Rendkívüli települési támogatás

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére kérelemre, a jogosultsági feltételek teljesülése esetén rendkívüli települési támogatást nyújt az Önkormányzat. A rendkívüli települési támogatás a fentiekben részletezett támogatási formákon túl – többek között - a gyermekvállalással, iskoláztatással, nyári táboroztatással kapcsolatos rendkívüli élethelyzetek esetére is megoldást jelenthet a gyermekes családok, háztartások számára.

l) Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj

Rákóczi falva Városi Önkormányzat 2025. évben is csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj Pályázathoz, amely a szociális helyzetük miatt rászoruló nappali tagozatos egyetemi és főiskolai hallgatók, továbbá felsőoktatási intézménybe jelentkezni kívánó fiataloknak a felsőoktatási tanulmányok megkezdését követően nyújt rendszeres anyagi támogatást.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatban 2025. évben összesen 1 pályázat érkezett be, a jogszabályi feltételek hiánya miatt a kérelem elutasításra került.

2.2 Természetbeni ellátások

Szünidei gyermekétkeztetés

Hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetése, melyet a Gyvt. 21/C. § és a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet 13. § - 13/B. § bekezdése szabályoz.

A Gyvt. 21/C. § - a értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezés a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A fentiek alá nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, és a téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

Rákóczi falva Városi Önkormányzat

- a szünidei gyermekétkeztetést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi és nyári tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon nyújtja,
- a Képviselő-testület 2023. november 21-ei határozata alapján a szünidei gyermekétkeztetést önként vállalt feladatként, saját költségvetésből a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeken túl a kizárólag rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, de nem hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére is biztosítja.
- **2025. évben saját költségvetése terhére az Önkormányzat 483 adag ételt biztosított a szünidei gyermekétkeztetés keretében hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek nem minősülő, de rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére.**

A fentiek alapján a központi szüneten túli, az iskola által saját hatáskörben elrendelt többletnapokon nem biztosított a szünidei gyermekétkeztetés, ugyanakkor a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott szünetek tekintetében a jogszabályban meghatározottakon túl, szélesebb kör élhet a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségével.

A szünidei gyermekétkeztetés tekintetében megfigyelhető, hogy 2025. évben saját költségvetése terhére az Önkormányzat a 2024. évhez képest kb. 200 adaggal több ételt biztosított a szünidei gyermekétkeztetés keretében hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek nem minősülő, de rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére.

2025. december 31. napján megállapított hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és nagykorúvá vált gyermekek adatai:

	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18 év feletti
hátrányos helyzet	1	1	5	1	1
halm.hátr.helyzet	1	1	2	1	-

Szünidei gyermekétkeztetés kiskorúak jogosultsága szerint

Rákóczi-falvai II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában tanuló diákok részére

Szünidő szerint	típusa	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	Étkezési napok száma	Adagszám
tavaszi		1 fő	4 fő	5 nap	25
nyári		3 fő	5 fő	49 nap	392
őszi		1 fő	4 fő	5 nap	25
téli		1 fő	3 fő	5 nap	20

Virágoskert Óvodába és Bölcsődébe járó gyermekek részére

Szünidő szerint	típusa	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	Étkezési napok száma	Adagszám
tavaszi		-	-	-	-
nyári		-	4 fő	15 nap	60
őszi		-	-	-	-
téli		-	-	-	-

Szakképzésben tanuló diákok részére

Szünidő szerint	típusa	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül	Étkezési napok száma	Adagszám
tavaszi		-	1 fő	5 nap	5
nyári		2 fő	2 fő	54 nap	216
őszi		3 fő	1 fő	5 nap	20
téli		-	1 fő	5 nap	5

A gyermekétkeztetésről RákócziFalva Városi Önkormányzat a gyermekvédelmi törvényben előírt normatív kedvezmények útján gondoskodott. Az Önkormányzat fenntartásában működő Virágoskert Óvoda és Bölcsőde gyermekei, valamint a Szolnoki Tankerületi Központ fenntartásában lévő RákócziFalvai II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói részére a településen működő Csüllög és Fia Kft. biztosítja az étkezést, amelyen keresztül a speciális étrendre szoruló gyermekek étkezését is meg tudják oldani.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

3.1 Gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatások

RákócziFalva településen a gyermekjóléti szolgáltatást a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ látja el.

A Gyermekjóléti Szolgálat célja, feladatai:

A Gyvt. 39. § (1) bekezdése határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatás fogalmát, miszerint a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségét, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata:

A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, és az azokhoz való hozzájutás segítése;
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása, segítése;
- szabadidős tevékenység szervezése;
- hivatalos ügyek intézésének segítése

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetése, a nem állami szervezetek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben;
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, és azok megoldása érdekében javaslat készítése;
- meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása;
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosíthat.

A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását;
- családi konfliktus megoldásának elősegítése, kezdeményezi
- az egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel segíti;
- szociális alapszolgáltatások igénybevételét;
- egészségügyi ellátások igénybevételét;
- pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét

3.1.1. CSALÁD – ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS

/Bozsó Dávid családsegítő beszámolója alapján/

Rákóczi falva településen a gyermekjóléti szolgáltatást a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ látja el.

A szolgáltatás személyi feltételei:

2025. évben 1 fő – Bozsó Dávid – családsegítő teljes munkaidőben, kizárólag Rákóczi falván dolgozik. Összességében a településen 1 fő látja el a feladatokat.

A Gyermekjóléti Szolgálat ügyfélfogadási rendje:

Hétfő: 8.00 – 16.00 óráig

Kedd: 8.00 – 16.00 óráig

Szerda: 8.00 – 16.00 óráig

Csütörtök: nincs ügyfélfogadás

Péntek: nincs ügyfélfogadás

Ügyfélfogadási időn kívül történnek a családlátogatások, az adminisztrációs feladatok elvégzése, statisztikai adatok szolgáltatása, szakmaközi megbeszélések, esetmegbeszélések, esetkonferenciák megtartása, valamint a szabadidős és preventív programokkal kapcsolatos teendők elvégzése. Többségében ügyfélfogadási időn kívül megyünk a gyámhivatalba, bíróságra, rendőrségre a kliensek ügyében. Lehetőség szerint eleget teszünk a különféle szakmai meghívásoknak, előadásokra, fórumokra megyünk.

Szükség esetén – krízishelyzetben – ügyfélfogadási időben is sor kerül családlátogatásra, de telefonon ilyenkor is elérhetők a családsegítők.

2016. január óta plusz feladat az esetmenedzserekkel történő közös családlátogatás (első alkalommal, és szükség esetén), valamint a havi min. 1 alkalommal történő esetkonzultáció. Az esetkezelési konferenciák szervezése is közösen történik, a lebonyolítása minden esetben a szolgálatunknál zajlott.

Célok, feladatok:

Általános célok

- A szolgáltatások minőségének, hatékonyságának javítása, a szolgáltatást igénylők segítése a legmegfelelőbb szolgáltatási megoldás kiválasztásában.
- Minden egyes szolgáltatásunkat meghatározott értékek mentén hozzuk létre és működtetjük a meghatározott célcsoport számára.
- A szolgáltatások tartalma feleljen meg a valódi szükségleteknek és kövesse a szükségletek változásait.
- Alkalmazzuk a megvalósítható innovációkat, törekszünk új, hatékony eljárások, módszerek kidolgozására és bevezetésére.
- Biztosítjuk az igénybe vevők aktív részvételét a segítő folyamatokban.

A családsegítő szolgáltatás célja és feladata:

A család – és gyermekjóléti szolgálat keretében biztosított családsegítő szolgáltatás célját és feladatát a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, többször módosított 1993. évi III. törvény, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló, többször módosított 1/2000. (1. 7.) SzCsM rendelet szabályozza.

A családsegítő szolgáltatás célja a szociális és a mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megszüntetése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Feladata az intézmény ellátási területén a teljes lakossága részére személyes gondoskodást nyújtó ellátás biztosítása, családsegítői feladatok ellátása, ellátások közvetítése, és szervezési tevékenység végzése.

Gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladata:

Az alapellátás célját és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, többszörösen módosított 1997. évi XXXI. törvény, valamint a végrehajtására kiadott, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, valamint az 55/2015.(XI. 30.) EMMI rendelet határozza meg.

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítja a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátást. Ez a gyermek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával védi a gyermek testi és lelki egészségét, elősegíti családban történő nevelkedését. Megelőzi, illetve megszünteti a gyermek veszélyeztetettségét. Célunk, hogy az intézmény működési területén élőknek segítséget nyújtsunk a legközvetlenebbül fenyegető negatív hatások kivédésében, illetve abban, hogy képessé váljanak különböző problémáik önálló megoldásra.

Lényeges és komplex feladatnak tekintjük továbbá a családok, csoportok, közösségek szociális és mentális szükségleteinek feltárását, közvetítését és a megoldás elősegítését, a preventív lehetőségek kidolgozását és működését, a családok összetartó erejének megőrzését, támogatását, illetve az átmenetileg sérült vagy hiányzó családi funkciók helyreállításának elősegítését.

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Kiemelt feladatunk, hogy elősegítsük a gyermek testi és lelki egészségének fejlődését, a családban történő nevelkedését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A megfogalmazott célhoz kapcsolódóan szolgálatunk a preventív és korrekatív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt, a szolgáltatást igénybe vevők önálló életvitelének és készségeinek erősítéséhez, segítő közösségek bevonásával. A munkánk során kulcsfontosságú a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával klienseink érdekének, a gyermekek védelmének szem előtt tartása.

Alapelveink: az emberi méltóság tiszteletben tisztelete, önkéntesség, az együttműködésen alapuló személyes szolgáltatás, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, az egyén szükségleteire szabott segítségnyújtás; valamint az egyént körülvevő természetes és mesterséges erőforrások közötti hatékony, egymást segítő, építő jellegű együttműködés.

Munkánknak irányt ad a szociális munka etikai kódexe: nemre, korra, társadalmi és etnikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosagra és egészségi állapotra való tekintet nélkül valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával végezzük. Szakmai tevékenységünk során, a titoktartást és az információk felelős kezelését biztosítjuk.

A család-és gyermekjóléti szolgálat által biztosított szolgáltatások a lakosság számára térítésmentesek.

A szolgálat szakmai tevékenysége:

A szolgálatnál megjelent személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)
(Nem halmozott adat)

Sor - szám	Igénybevétel módja	Nem életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 év és id.	Összesen: (a-i)	Családok száma
			a	b	c	d	e	f	g	h	i		
01	Együttműködési megállapodás alapján	Férfi	1	1	1	1	2	2	2	3	2	15	
02		Nő	1	-	8	1	2	2	5	4	1	24	
03		Összesen (01+02) sor		2	1	9	2	4	4	7	7	3	39

04		Ebből (03-ból) központ által továbbított/érkező	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
05	Tanácsadottként megjelentek száma összesen		-	3	8	9	2	7	16	5	1	51	35
06	Ebből egyszeri alkalommal		-	-	-	1	-	3	4	3	2	13	
07	Összesen	Összesen (03+05) sor	2	4	1 7	11	6	1 1	2 3	1 2	4	90	50
08		Ebből (08-ból) központ által továbbított/érkező (04+07) sor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

A táblázatokban, minden igénybe vevő egyszer szerepel, vagy a 2025. december 31-i állapot szerint, vagy aszerint, hogy a tárgyévben megszűnt gondozásakor tanácsadottként, egyszeri alkalommal vagy együttműködési megállapodás alapján gondoztuk.

Igénybe vétel módja:

- 1.) Együttműködési megállapodásunk: 23 fővel van, mely 15 családot jelent.
- 2.) Tanácsadottként megjelentek száma: 51 fő, összesen 32 család
- 3.) Egyszeri alkalommal megjelentek száma: 13 fő, összesen 5 család

1.) Együttműködési megállapodást azokkal a szolgáltatást igénybe vevőkkel kötöttünk, akiknél a szakmai tevékenység az első találkozást követően az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le. Ha egy család egyetlen tagjával kötöttünk együttműködési megállapodást, de többen érintettek voltak a szolgáltatások igénybe vételében, abban az esetben, a statisztikai adatokban, minden ellátott családtagot megjelenítettünk.

Az Együttműködési megállapodást a szolgáltatást igénybe vevő a szolgálat egészével, mint intézménnyel köti a szociális segítőmunkára vonatkozóan. A szociális segítőmunkánk során az érintett egyénekkkel, családokkal, éves

átlagban legalább havi három személyes találkozás megszervezésére és dokumentálására került sor.

2.) Tanácsadottak azok az igénybe vevők, akik esetében többszöri segítségnyújtás történt, de együttműködési megállapodást nem kötöttünk velük.

3.) Egyszeri alkalommal megjelentek azok az igénybe vevők, akik esetében a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható volt. Itt vettük számításba azokat is, akik számára adományt nyújtottunk.

Veszélyeztetett kiskorúak száma: 14 fő.

NEM	ÉLETKOR				ÖSSZESEN
	0-2	3-5	6-13	14-17	
Fiú	1	1	1	1	4
Lány	1	-	8	1	10
Összesen	2	1	9	2	14

A veszélyeztetettség *olyan - a gyermek, vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.*

A gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermekek és családjaik együttműködése az önkéntességen alapul. Többnyire a jelzőrendszer által történt jelzés alapján kerültünk a családokkal kapcsolatba. A szociális probléma enyhítésére, illetve megszüntetésére irányuló cselekvési/gonozási tervet a segítő folyamatba bevont családtagokkal, illetve bevont szakemberekkel készítettük el. A cselekvési/gonozási tervet szükség szerint, de legalább félévente az érintettekkel közösen felülvizsgáltuk, áttekintettük, értékeltük minden esetben, írásban megkerestük, és kikértük a kompetens észlelő-és jelzőrendszeri tag/tagok, a gonozási folyamatba bevont szakemberek véleményét, jellemzését, és ennek függvényében határoztuk meg a családdal az elkövetkezendő időszak célját, feladatait.

Jellemzőek az ellátási formák közötti átmenetek, a veszélyeztetettség megszűnését követően, a szülők számára megajánljuk, az önkéntes együttműködés további lehetőségét, többnyire családsegítés keretein belül működnek velünk együtt a szociális segítő munka folyamatában.

Védelembe vétel: A védelembe vételi eljárás során fontosnak tartottuk a család-és gyermekjóléti központ szakembereivel az összehangolt team-munkát. Amennyiben úgy ítéltük meg, hogy a veszélyeztettség alapellátás keretén belül nem szüntethető meg, esetkonferenciát kezdeményeztünk a Család - és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserének megkeresésével. A meghívó kiküldésre kerültek, az esetkonferenciák a család, az érintett jelzőrendszeri tagok, esetmenedzser, járási jelzőrendszeri tanácsadó, gyámügyi ügyintéző valamint az esetfelelős családsegítő részvételével történtek, a jelenléti ívek aláírásra kerültek. Az esetkonferenciákról minden esetben Összegző feljegyzés készült.

Az esetkonferencia eredményeként, kétféle döntés jött létre:

- 1.) A gyermeket veszélyeztető közvetlen és súlyos veszély esetén, közvetlen javaslattétel a hatósági intézkedésre.
- 2.) Javaslattétel az alapellátás igénybevételére, fenntartására, vagy a család-és gyermekjóléti központ javaslattétele hatósági gondoskodás igénybe vételére.

2016. január 1-jétől, a megváltozott struktúra értelmében, *hatósági intézkedést (kivétel: ideiglenes hatályú elhelyezés) a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsere kezdeményezhet az illetékes gyámhivatalnál.*

A Gyvt. 40. § (2) b) pontja és az NMr 28. § értelmében a család-és gyermekjóléti központ javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek

- védelembe vételére,
- családba fogadására,
- az ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- a nevelésbe vételére,
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- családba fogadó gyám kirendelésére,
- tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- gondozási helyének megváltoztatására,
- gyermekeke után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

Ameddig a gyámhivatal hatósági döntését követően a jogerő nem születik meg, a gyermek/ család ügyével az esetfelelős családsegítő foglalkozik, és nyújt segítséget a szociális segítőmunkában. A jogerő elkészültét követően a család

esetfelelőse az esetmenedzser lesz, szolgálatunk a továbbiakban az egyéni gondozási - nevelési terv alapján szociális segítőmunkát biztosít.

Törekedtünk arra, hogy munkánk során partneri együttműködésben, elsősorban a gyermek/gyermekek érdekeit, jogait előtérbe helyezve segítsük a családot annak érdekében, hogy a veszélyeztetettség megszűnjön.

Veszélyeztetett kiskorúak száma, a veszélyeztetettség fő oka szerint:

a.) Környezeti főcsoport összesen: (a gyermek környezete) 11 fő

- szülők, család életvitele: 6 fő
- gyermek elhanyagolása-fizikai: 5 fő

b.) Egészségi főcsoport összesen: (az érintett gyermekre vonatkozóan) 3 fő

- magatartás- vagy tanulási zavar: 3 fő

Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek: 11 család

Családsegítés keretében végzett szociális segítő tevékenység statisztikai adatai, az igénybe vétel módja, nem és életkor szerint:

a.) Együttműködési megállapodás alapján

NEM	ÉLETKOR					ÖSSZESEN
	18-24	25-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	
Férfi	2	2	2	3	2	11
Nő	2	2	5	4	1	14
Összesen	4	4	7	7	3	25

A következő három táblázatban azok az igénybe vevők szerepelnek, akik valamilyen szolgáltatást, együttműködési megállapodás szerint vettek igénybe. (Nem halmozott adatok.)

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint:

Gazdasági aktivitás	Fő
Foglalkoztatott	16

Munkanélküli	7
Inaktív	4
EBBŐL nyugdíjas	1
EBBŐL 15 éves, vagy idősebb tanuló	3
Eltartott 0-14 éves	12
Összesen	39

b.) A szolgáltatást igénybe vevők száma legmagasabb iskolai végzettség szerint:

Sorszám	Iskolai végzettség	Fő
1	Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	13
2	Általános iskola nyolc osztálya	10
3	Befejezett szakmunkásképző, szakiskola	10
4	Befejezett szakközépiskola	3
5	Befejezett gimnázium	-
6	Érettségire épülő befejezett OKJ iskola	-
7	Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	3
8	Összesen	39

c.) A szolgáltatást igénybe vevő családok száma a család összetétele szerint

Sorszám	Családi összetétel	Fő
1	Egyedül élő	2
2	Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	-
3	Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők, 1-2 gyermek(ek)kel (eltartott fiatal felnőttel)	7
4	Házastársi kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	1
5	Egy szülő 1-2 gyermek(ek)kel	5
6	Egy szülő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	-
7	Egyéb	-
8	Összesen	15

A szolgáltatást igénybe vevők gazdasági aktivitását tekintve nagyrészt inaktív keresők és tartós munkanélküliek.

Családi állapot szerint nagyobb arányban egyedül élnek. Megfigyelhető, hogy visszatér a többgenerációs családmodell is, elsősorban anyagi okok miatt.

Iskolai végzettségüket tekintve legmagasabb arányban az alacsony iskolai végzettségűek veszik igénybe a szolgáltatást.

Egyedül élő idős embereket tekintve a településen jellemző, hogy egyedül élnek, magukra hagyottan, családi kapcsolatok nélkül. A természetes támogató kapcsolatok hiánya miatt ellátásukban jelentős teher hárul a szociális ellátó rendszerre. A szociális segítőmunka folyamata során kiemelt figyelmet fordítunk a településen élő időskorúak segítésére. Az egyedül élő, természetes támaszok hiányát nélkülöző időskorúaknak nagy szüksége van szolgálatunk támogatására. Több ellátottat segítettünk párhuzamosan a Házi Segítségnyújtó Szolgálattal

A szociálisan hátrányos helyzetű családoknál a segélyek mellett a legnagyobb bevételi forrást a gyermekek után járó támogatások jelentik.

A családok gyakran küzdenek megélhetési problémákkal, hisz anyagi helyzetük romló tendenciát mutat, így nagy számban fordul elő a közüzemi díjak fizetésének elmulasztása, nagy összegű hátralék felhalmozása nevelési-oktatási intézmények felé. A helyzetet súlyosbítja, ha szenvedélybeteg családtag is van. Olyankor az anyagi problémák halmozottan jelentkeznek, és ebből kialakul a gyermek elhanyagolása.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás keretében kezelt problémák

a.) A problémák halmozott száma, elsődleges problémával együtt:

Sorszám	A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák száma halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
1	Életviteli	6	10

2	Szenvedélybetegség	0	0
3	Családi-kapcsolati konfliktus	1	6
4	Családon belüli bántalmazás	0	0
5	Elhanyagolás	1	3
6	Ebből (5-ből) oktatási, nevelési elhanyagolás	0	1
7	Gyermeknevelési	0	10
8	Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	0	-
9	Magatartászavar, teljesítményzavar	1	5
10	Fogyatékoság	0	3
11	Lelki-mentális	4	11
12	Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1	6
13	Foglalkoztatással kapcsolatos	0	9
14	Anyagi (megélhetéssel, lakhatással kapcsolatos)	1	11
15	Ügyintézésessel kapcsolatos	0	14
16	Információkéréssel kapcsolatos	0	13
17	Egyéb	0	0
18	Összesen (1, 3-5, illetve 7-17 sorok összege)	15	101

Több hozott problémás egyének, családok is találhatóak ellátottjaink között. Ezekre, a családokra jellemző a depriváltság. Így jelentős mértékű szocializációs hiányokkal, szociális, anyagi, kulturális hátrányokkal bírnak. Ezek a családok életvezetési, gyermeknevelési nehézségekkel, megélhetési és lakhatási problémákkal küzdenek. Tulajdonképpen folyamatos segítségnyújtást igényelnek, a problémáik kezeléséhez szükséges képessé tétel hosszabb folyamatot igényel.

A tartósan fennálló munkanélküliség anyagi problémákat idéz elő, amelyek megélhetés, lakhatási problémákhoz, családi konfliktusokhoz, szenvedélybetegségek kialakulásához, elhanyagoló szülői magatartáshoz, a gyermekek lelki, fizikai bántalmazásához vezetnek. Gyakoriak a pénzkezelési, pénzbeosztási problémák, a halasztó-beosztó életmód képességének hiánya, valamint az a negatív életszemlélet, miszerint a gyermekek után járó szociális ellátások elegendők a megélhetésre. A családon belüli problémákra, a szülők helytelen életvezetésére, a gyermekek tűnethordozóként magatartászavarral, deviáns cselekedetekkel reagálnak. Ezek a folyamatok maguk után vonják a gyermeknevelési problémák kialakulását. Az időskorú igénybe vevőknél fő problémátípusként jelenik meg az egyedüllétből, elszigetelődésből, kiszolgáltatottságból eredő lelki-mentális probléma.

Az esetkezelések jellegének bemutatása:

A szolgáltatást igénybe vevők számára tájékoztatást nyújtottunk a különböző szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, a hozzájutás módjairól. Alapvető feladatunk volt az ügyfelek eligazodásának segítése, egyszerű, közérthető tájékoztatással, információk nyújtásával (a tavalyi évben 337 alkalommal).

Ügyintézők (102 alkalom) folyamán a klienseken kívül különböző szervezetekkel, hatóságokkal is kapcsolatba kerültünk. Gyakran írunk levelet a közüzemi szolgáltatók felé, illetve kérelmeket részletfizetésre. A Kormányhivatal, illetve a helyi önkormányzat által kiadott nyomtatványok kitöltésében gyakran igénylik a segítségünket az ügyfelek.

A segítő beszélgetések (283 alkalom) lehetőséget nyújtottak a kliens számára érzéseinek, nehézségeinek jobb megértéséhez, megfogalmazásához. Az egyének, családok a megélhetési, valamint a foglalkoztatási nehézségek miatt egyre reménytelenebbnek látják a kiutat helyzetükből, mentálisan leterheltek. A szolgáltatást igénybe vevők többsége, életkortól függetlenül, igényelte a velünk való őszinte, megerősítő, probléma feltáró, probléma megoldására irányuló segítő beszélgetéseket.

A felmerülő problémák enyhítése, megszüntetése érdekében a tanácsadás (194 alkalom) módszerével is igyekeztünk segítséget nyújtani.

- Életviteli tanácsadás, melynek célja az önálló, hatékony életvitel elérése (pl: pénzbeosztás, gazdálkodás, stb.).
- Gyermeknevelési tanácsadás: a gyermekek nevelésével, gondozásával kapcsolatos problémák elhárítása.

- Mentálhigiénés tanácsadás: amelynek célja az egyén mentális egészségének helyreállítása, megőrzése.
- Családtervezési tanácsadás során felhívjuk a kliens figyelmét arra, hogy életkörülményeinek figyelembe vételével tervezze a gyermek(ek) születését, tájékoztatás történik a fogamzásgátlásról is.
- Családi kapcsolatot javító tanácsadás során segítséget nyújtunk a családi konfliktusok kezeléséhez.

Az esetkezelések között a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz való közvetítések is hangsúlyosak. E szolgáltatás keretein egyre nagyobb igény van a segítségnyújtásra. Több család került nehéz anyagi körülmények közé, mely indokoltá tette, hogy javaslattal élünk az Önkormányzat felé, *lakhatási támogatás, települési támogatás, tűzifa igénylés megállapítása* céljából. A támogatások igényléséhez rendelkezünk megfelelő nyomtatványokkal, és azok kitöltésében tevőlegesen is segítséget nyújtottunk.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a fenti ellátások változásait is, az információnyújtás naprakészsége miatt.

Törekedtünk arra, hogy a szolgáltatást igénybe vevőkkel családlátogatások (218 alkalom) alkalmával minél többet találkozzunk otthoni környezetükben, hisz így az általuk elmondottak, kiegészültek a családlátogatások során szerzett információkkal, tapasztalatokkal. Az időskorúak egészségi állapotából adódóan a kapcsolattartások, személyes találkozások leggyakoribb formája az otthonukban történt látogatás volt.

Adatszolgáltatás TEVADMIN rendszerben:

Az adatszolgáltatás az igénybevevő a Szociális törvény, illetve a Gyermejjóléti törvény szerinti adatainak a 226/2006. (XI. 20.) Kormányrendelet szerinti rögzítéséből és a napi jelentésből áll. 2012. július 01.-től szolgálatunk számára kötelező, a Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (KENYSZI) napi szintű használata, amely a kliensek TAJ alapú nyilvántartása. A rendszer web alapú, országos szintű. A szolgáltatást igénybe vevők személyes adatait tartalmazza.

2016. évtől, a jogszabályi előírásoknak megfelelően, az első interjúval lezárt esetek vonatkozásában is napi szintű jelentési kötelezettségünk van.

Adatszolgáltatás GYVR rendszerben:

A Gyermekünk Védelmében elnevezésű informatikai Rendszer (a továbbiakban: GYVR) fő célkitűzése, hogy a gyermekjóléti alapellátás és a gyermekvédelmi szakellátás ágazati működésének átláthatósága, hatékonysága javuljon, korszerűbbé váljon, integrált informatikai rendszerekkel támogatott legyen, és biztosítsa az ágazat szereplői közötti papírtmentes kapcsolattartást. A GYVR egy olyan gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban érintett szervezetek és szakemberek számára közös információs bázist biztosító, az Országos Szociális Információs Rendszer keretrendszerbe integrált, országos szinten egységes, a gyermekvédelmi ellátást támogató ügyviteli és szakmai nyilvántartó rendszer, amely a gyermekvédelmi eljárások gyorsítása mellett lehetővé teszi az átláthatóság és az ügyviteli hatékonyság növelését, a korszerű elektronikus ügyintézését. A GYVR a gyermekek rögzített adatait elektronikus adatkapcsolat keretében küldi meg az Igénybevevői Nyilvántartás (KENYSZI) részére 2021.07.01.-től. A fejlesztést követően az országos nyilvántartás alapegysége az ellátásban érintett személy a gyermek, ezzel segítve a rendszer felhasználóit a gyermek addigi ellátási „életútjának” megismerésében. Ennek célja - a család és gyermekjóléti szolgálatok és központok, a gyermekek átmeneti gondozását nyújtó szolgáltatók, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok (TEGYESZ-ek) és a gondozási helyek tevékenységének támogatásán túl - bekapcsolni a gyámhatóságokat úgy, hogy biztosított legyen a szolgáltatói, hatósági és szakértői oldal közötti kapcsolattartás zárt, biztonságos, online felülete.

A veszélyeztetettséget, és krízishelyzetet észlelő és jelzőrendszer

Az észlelő-és jelzőrendszer tagjainak csoportosítása:

- Jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tagok;
- Egyesületek, alapítványok, vallási közösségek és magánszemélyek, mint önkéntes (nem kötelezett) jelzőrendszeri tagok.

Az önkéntes tagok jelezhetnek, de nem kötelesek jelzéssel élni veszélyeztetettség, krízishelyzet észlelése esetén.

Az 1997. évi XXXI. törvény 17. § (1) bekezdése felsorolja a Jelzőrendszer tagjait, a (2) bekezdés tartama szerint, valamennyien kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén, a család-és gyermekjóléti szolgálat felé. Amennyiben a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró megyei kormányhivatal azt észleli, hogy a jogszabályban meghatározott jelzőrendszeri tag nem tett eleget jelzési, együttműködési kötelezettségének, a szankciók különböző fokozatait alkalmazza.

Az 1997. évi XXXI. törvény 39. § (3) bekezdése a) – c) pontjaiban hivatkozza a gyermekjóléti szolgáltatás feladatai között, egyrészt a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetését, másrészt a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárását és ezek megoldására javaslat készítését, és ebből következően a Gyvt. 17. § (1) bekezdés szerinti szereplők közötti együttműködés megszervezését, tevékenységük összehangolását.

A (3) bekezdés értelmében, a jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése:

Szolgálatunk, összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal- szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez:

- tájékoztattuk a szervezeteket a veszélyeztettség jelzésének lehetőségéről;
- fogadtuk a beérkezett jelzéseket és a probléma jellegéhez a veszélyeztettség mértékéhez a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tettük, a jelzést tevőt írásban tájékoztattuk a megtett intézkedésekről, ha az nem sértette a Gyermekvédelmi törvény 17. § (2a) bekezdés szerinti zárt adatkezelési kötelezettséget;
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készítettünk a család – és gyermekjóléti központnak;
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szerveztünk, az elhangzottakról feljegyzést készítettünk;
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az érintetteket bevonva (gyerek, szülő, velük kapcsolatban álló intézmények, szakemberek) – esetkonferenciát szerveztünk, ha a gyermek veszélyeztettségét már nem lehetett saját hatáskörünkben, az önkéntes ellátás igénybe vételével megszüntetni. Esetkonferenciára 1 alkalommal került sor a tavalyi évben.
- Elkészítettük az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet. Ebben rögzítettük a célkitűzéseket, megvalósítandó feladatokat.
- szakmaközi - jelzőrendszeri megbeszélések száma: 6 alkalom.
- haladéktalanul értesítettük a család – és gyermekjóléti központ hatáskörébe tartozó esetekről a család – és gyermekjóléti központot, esetmenedzsereket;
- Az esetvezetések során egyéni esetkonzultációkat tartottunk (ennek száma 29 volt), amikor az esetben bevonódó szakemberekkel, vagy segítő

személyekkel külön-külön beszéltük meg az esetleges problémákat, az elért eredményeket, a távolabbi teendőket.

- Preventív program a helyi körzeti megbízottal évek óta folyamatos. Idős korúakat, és fagyásveszélynek kitett családokat látogatunk közösen.
- A tavalyi évben esetkonferencia szervezésére, megtartására nem került sor.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma:

Megnevezés	Küldött jelzések száma	
	0-17 év	18 év felett
Egészségügyi szolgáltató	1	-
ebből védőnői jelzés	1	-
Személyes gondoskodást nyújtó szociális	3	-
Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	9	-
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	-	-
Rendőrség	2	-
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	-	-
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó	-	-
Állampolgár	-	-
Ügyészség, bíróság	-	-
Önkormányzat, jegyző	3	-
Gyámhivatal	1	-
Országos Kríziskezelő és Információs	-	-
Összesen	19	-

Rákóczi falván a jelzőrendszer tagjait a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ, a Virágoskert Óvoda és Bölcsőde, a Rákóczi falvai II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, a házi orvosok, a körzeti megbízott rendőr, a védőnői szolgálat, valamint a települési önkormányzat jegyzője alkotta.

Az észlelő- és jelzőrendszer működésének hatékonysága nem kizárólagosan a család- és gyermekjóléti szolgál felelőssége, nagyon fontos, hogy az

együttműködésben minden tag maximálisan, jogszabályi előírásokat betartva, legjobb tudása szerint részt vegyen. Az észlelő- és jelzőrendszer működésének minősége mindenkor meghatározza a településen élő családok, gyermekek helyzetét.

Szabadidős programok

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 38. § (1) és 39. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekjóléti szolgálatok feladata a veszélyeztetettség megelőzése. A 39. § (2) bekezdés d) pontja konkrétan megnevezi a szabadidős programok szervezését, mint a veszélyeztetettség megelőzésének eszközét.

Továbbra is fontos feladatunknak tartjuk, hogy a szolgálat látókörében lévő gyermekeknek szabadidős tevékenységeket szervezzünk. Évek óta törekszünk arra, hogy a hosszú nyári szünidő hasznos eltöltésében, valamint a gyermekek felügyeletében közreműködjünk. Nem volt ez másképp 2025. évben sem, újfent nyári tábor szerveztünk, és bonyolítottunk le.

Zánkai tábor

A 2025-ös évben ismételten sikeresen megvalósult a nyári táboroztatási program két turnusban. A település Zánkai táborában.

A programban összesen 50, többségében 10–12 éves korú gyermek vett részt, 5 fő felnőtt kíséretében, kéthetes időtartamban.

Mindkét turnus során a napi strandolás mellett szervezett kirándulással is készültünk. Ennek keretében a gyermekek ellátogattak Balatonfüred városába, ahol rövid városnézést követően hajókiránduláson vettek részt, majd a programot egy, a település bemutatását szolgáló kisvasutas élmény zárta.

Táborunk szakmai szemléletében kiemelt hangsúlyt kapott, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek aktív, közösségi szabadidős tevékenységekkel, ezáltal is csökkentve az online térben eltöltött idő arányát. A nap folyamán lehetőség nyílt társas- és kártyajátékok megismerésére, darts- és asztalitenisz-versenyekre, valamint különféle rajzos és kézműves foglalkozásokra, valamint csapatépítő, önismereti, személyiség fejlesztő játékokra. A felnőtt kísérők aktív részvétele tovább erősítette a közösségi élményt és a pozitív mintanyújtást.

Az esti programok során minden turnusban közös feladatokat kaptak a gyermekek – például társasjáték- és asztalitenisz-versenyek formájában –, amelyeket jó hangulatban valósítottak meg. A tábor záróestjén közös zenei és

táncos produkcióval búcsúztak, amely méltó lezárása volt a kéthetes közösségi együttlétnek.

Bűnmegelőzési program az iskolában

A 2024/2025-ös tanévben tovább folytatódtak a prevenciós célú programok, melyek egész évben folyamatosak. Többek között színes DÖK és osztályprogramok, emellett a tehetséges tanulók tanulmányi támogatása, gondozása, versenyekre való felkészítése. Bűnmegelőzéssel kapcsolatos rendőrségi előadások is megtartásra kerültek, többek közt agresszivitás kezelésével, drog prevencióval, iskolai bűncselekmények következményeivel és egyéb tanulókat, iskolát, pedagógusokat érintő témakörökben. Továbbá fejlesztő foglalkozások, rehabilitációs órák, logopédiai ellátás is folytatódott.

Tapasztalatok:

Az elmúlt év során összesen 51 családdal kerültünk szakmai kapcsolatba. Ebből 15 családdal együttműködési megállapodás keretében végeztünk segítő tevékenységet. További 6 család esetében ugyan formális megállapodás nem született, azonban rendszeres támogatást biztosítottunk számukra információnyújtás, adományközvetítés, valamint ügyintézés keretében. A 2025-ös évben az alapellátásban részesülő családok és gyermekek száma nem csökkent, hanem enyhe emelkedést mutatott.

Nőtt a védelembe vett gyermekek száma is.

- Az év elején 6 gyermek volt védelembe véve 5 családban,
- év közben ez a szám 12 gyermekre emelkedett 8 családban,
- az év végére pedig 4 védelembe vett gyermek maradt 3 családban.

A védelembe vétel elrendelésének főbb okai az alábbiak szerint alakultak:

- 2 család esetében (5 gyermek) fizikai elhanyagolás,
- 4 család esetében (4 gyermek) a szülők, illetve a család nem megfelelő életvitele,
- 2 család esetében (2 gyermek) egészségügyi problémák, valamint magatartási és/vagy tanulási zavar.

A védelembe vett gyermekek közül 3 fő más településről költözött Rákóczi falvára, azonban a védelembe vételre már a mi illetékességi területünkön került sor.

Az év végi létszámcsökkenés okai:

- 2 család esetében (2 gyermek) a szociális segítő munka eredményes volt,

- így a védelembe vétel megszűntethetővé vált,
3 család (6 gyermek) esetében a területi illetékesség változása –
elköltözés – miatt került ki az ellátásból.

Fontos kiemelni, hogy a növekedés tendencia jellegű, hiszen míg 2023-ban és 2024-ben egyaránt 5 védelembe vett gyermek volt nyilvántartva, addig 2025-ben az év közbeni gyermekeink száma ennek több mint kétszerese volt. A 2025-ös évben nem vált szükségessé egy gyermek esetében sem az ideiglenes hatályú elhelyezés. Erre legutóbb a 2021. és a 2022-es években került sor, mindkét évben 1-1 gyermek volt érintett.

2025-ös év főbb tevékenységei:

- Táboroztatás: tavalyi évben egy turnussal megvalósuló program volt, összesen 50, zömében 10-12 éves korú gyermekkel Zánkai táborban, 5 felnőtt kíséretében, 2 hetes időtartamban
- Adományosztás: 95 család részesült adományosztásban Többségében élelmiszer, és tisztasági csomagokat valamint elektronikai eszközöket adományoztunk. Ezen kívül javaslatot készítettünk önkormányzat felé: adományok elosztásához.
- Ismételten folytatódott a Magyar Örökség díjas Magyarok Kenyere - 15 millió búzaszem program, melynek keretében intézményünk 1000 kg búzalisztet kapott, melyet 90 család között osztottuk el.
- A gyermeküket egyedül nevelő, illetve többgyermekes családok körében továbbra is gyakran jelentkeznek megélhetési és lakhatási problémák. Ezen családok támogatása folyamatos szakmai feladatot jelent szolgálatunk számára.

Kiemelt célunk, hogy minden gyermekes család, valamint egyedül élő, rászoruló ügyfelünk hozzájusson a számára elérhető támogatásokhoz, ellátásokhoz és szolgáltatásokhoz. Ennek érdekében aktív tájékoztatást, ügyintézési segítséget biztosítunk.

Összességében elmondható, hogy a 2025-ös év szakmailag intenzív, kihívásokkal teli, ugyanakkor eredményes időszak volt szolgálatunk számára. A szám adatok mögött valós élethelyzetek, sorsok és küzdelmek állnak, amelyek kezelése folyamatos jelenlétet, együttműködést és felelős szakmai döntéseket igényelt. Célunk továbbra is, hogy az idei évben továbbra is elhivatottan, legjobb tudásunk szerint végezzük feladatainkat a rászoruló, segítséget kérő személyek, családok, gyermekek érdekében.

3.1.2. GYERMEKVÉDELEM A RÁKÓCZIFALVAI II. RÁKÓCZI FERENC ÁLTALÁNOS ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁBAN

/Tápai Gabriella főigazgató-helyettes beszámolója alapján/

Gyermekvédelmi tevékenységünk legfontosabb célja, hogy megelőzze, elhárítsa, illetve enyhítse azoknak a káros folyamatoknak a hatását, melyek a személyiségfejlődést megzavarják, valamint gátolják.

Iskolánkban a gyermekvédelem a Tehetséggondozó és hátránykompenzációt támogató munkaközösség keretein belül működik. A munkaközösségnek minden pedagógus tagja. Első számú jelzőrendszerként az iskolában dolgozók fontos feladata a gyermekek mentális és fizikai egészségének figyelemmel kísérése. E mellett elengedhetetlen a szociális kompetenciáik fejlesztése, erősítése is.

A gyermekvédelem működéséről mind a gyermekek, mind a szülők kellő információval rendelkeznek. A kollégákat tanévkezdéskor munkaközösségi értekezlet keretein belül tájékoztatjuk a gyermekvédelmi protokollról, valamint azokról a fontos fogalmakról, eljárásrendről, lehetőségekről, melyek segítséget jelenthetnek a mindennapi munkájukban. A pedagógusokkal történő együttműködés folyamatos. A felmerülő problémákról, nehézségekről először szóban tájékoztatják a gyermekvédelmi koordinátort, majd a megbeszélés után esetjelző lapon írásban is rögzítik. Az igazgatónővel történt egyeztetés után vagy az intézmény eszközeivel, esetleg külsős szakember bevonásával, utánkövetési határidő meghatározásával kezeljük a problémát, vagy írásbeli jelzéssel élünk a gyermekjóléti szolgálat felé.

	2025. június 30.	2025. december 31.
tanulói létszámunk	297 fő	302 fő
hátrányos helyzetű tanulóink száma	7 fő	1 fő
halmozottan hátrányos tanulóink száma	2 fő	3 fő
veszélyeztetett tanulók száma:	10 fő	5 fő
védelembe vett tanulók száma:	7 fő	3 fő

gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	15 fő	8 fő
egyéni munkarendben tanulók száma:	2 fő	2 fő

A veszélyeztetett, hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos feladataink:

Az iskolai gyermekvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére.

Alapelve:

- a tanulók mindenekfelett álló érdeke,
- hátrányos megkülönböztetés elkerülése,
- tanulókat megillető jogok érvényesítése.

Feladataink közé tartozik:

- A hátrányos helyzetű tanulók felmérése tanév elején az osztályfőnök közreműködésével. Nyilvántartás vezetése. Egyeztetés a Gyermekjóléti Szolgálattal.
- A gyermek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, adott esetben javaslattétel a változtatásra pl.: külső szakember bevonása, fejlesztő foglalkozáson való részvétel.
- Tanácsadás, egyéni segítségnyújtás, beszélgetés a gyermekkel, a család tagjaival, szükség szerint a nevelési tanácsadó szakemberével együttműködve.
- Családlátogatás, segélyek, anyagi támogatáshoz való hozzájutás segítése.
- A napközi/tanulószoba foglalkozáson való részvétel, valamint az étkezés biztosítása a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében kiemelten fontos.
- Tapasztalatcsere, információ a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, családgondozójával a gyermekről.
- Mentálhigiénés és/vagy bűnmegelőzési programok szervezése szakemberek bevonásával.
- A DÖK munkájában, rendezvényein való aktív részvételük segítése.
- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók figyelemmel kísérése az alapfokú művészeti iskolában is, a néptánc oktatók kapcsolattartása a gyermekvédelmi feladatok koordinálásával megbízott pedagógussal és a szülővel.
- Olyan pedagógiai hatásrendszer kialakítása, amely a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára biztosítja a segítségnyújtást,

szociális hátrányok, megkülönböztetések kiegyenlítésére való törekvést, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítését a tanulási hátrányok leküzdésében.

- Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók figyelemmel kísérése, regisztrálása, valamint a hátránykompenzáció érvényesítése. (intézményi eljárásrend alapján)

Veszélyeztetett tanulóinknál többnyire a családi körülmények megváltozása miatti értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődés, valamint a magatartásban tapasztalt változások miatt került sor beavatkozásra. Egy tanulónál (egyéni munkarendben tanuló) a korai iskolaelhagyás veszélye miatt kellett intézkedéseket hoznunk. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelőstől és az intézmény vezetőjétől az osztályfőnökök az iskolai igazolatlan hiányzás vagy magas számú hiányzás, a tanulót érintő családi problémák és a tanulók viselkedési, magatartási problémáinak kezeléséhez kértek segítséget az osztályfőnökök. A problémakezelésben az érintett kollégák együttműködése minden esetben példaértékűnek bizonyult.

Intézményünk a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ rákóczi falvai gyermekjóléti szolgálatával tart kapcsolatot. Az együttműködés hatékony és szoros, Bozsó Dávid gyermekjóléti szakember segítségére, együttműködésére bármikor számíthat az iskola.

Az SZKTT Humán Szolgáltató Központ munkatársa, Fazekas- Tóth Andrea szociális segítő heti rendszerességgel támogatja munkájával a gyermekvédelmi tevékenységet. Az intézményvezetéssel és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel folyamatos a kapcsolattartása. Az osztályfőnökökkel történő egyeztetés után számos alkalommal tartott preventív, érzékenyítő foglalkozásokat (önismeret, iskolai bántalmazás, konfliktuskezelés, pályaorientáció), illetve egyéni beszélgetéseket.

A törvényben leszabályozott jelzési kötelezettségünknek eleget tettünk. A 2025-ös évben 8 jelzőlapot küldtünk a gyermekjóléti szolgálatnak igazolatlan hiányzás, magatartási és családi probléma kapcsán.

A tankötelezettség teljesítésével, igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatos jelzéseinket követő intézkedések hatékonyak bizonyultak, sikerültek kezelni a fennálló problémákat.

Gyermek bántalmazásáról, elhanyagolásáról nem tettünk jelzést, mivel ilyen esetek nem jutottak tudomásunkra.

A Gyermekjóléti szolgálat által szervezett esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken rendszeresen részt veszünk. Tapasztalataink alapján az ott

hallottak megerősítenek bennünket és további segítségünkre vannak a gyermekvédelmi tevékenységeinkhez kapcsolódó problémák kezelésében.

Intézményünk számára fontos, hogy lehetőséget teremtsen a gyermekeknek szabadidejük tartalmas és hasznos eltöltésére. Szakköröket, programokat, táborozási lehetőségeket kínálunk számukra.

Tanórákon kívüli tevékenységeinken sok tanuló vesz részt.

Szakköreink (angol nyelv, történelem, természettudomány, ECDL, dráma, énekar, tollaslabda) a tehetséggondozást szolgálják. Diákjaink számos kistérségi, megyei és országos versenyen, illetve többfordulós levelezős versenyen vettek részt, melyeken jó eredményeket értek el.

A felső tagozatos szaktanárok felvételi előkészítő foglalkozásokat tartanak nyolcadik, majd második félévtől a hetedik évfolyamos tanulóink számára magyar nyelv, irodalom és matematika tantárgyakból.

Az osztályfőnökök és a szaktanárok rendszeresen szerveznek az osztályoknak, diákcsoporthoz szabaddíós programokat, mint pl. színház- és koncertlátogatások, kirándulások.

Diákjaink nagy része sportol szabadidejében, a sportágak igen változatosak: labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, ijáaszat, modern tánc, sakk, evezés, ugrókötél, judo, tollaslabda, úszás. Elért eredményeikről lelkesen számolnak be osztálytársaiknak és tanáraiknak.

Prevenációs célú programok, melyek egész tanévben folyamatosak:

- színes DÖK és osztályprogramok
- a tehetséges tanulók tanulmányi támogatása, gondozása, versenyekre való felkészítése
- tanulók egészségügyi szűrővizsgálata
- rendőrségi előadások bűnmegelőzéssel, agresszivitás kezelésével, drog prevencióval, iskolai bűncselekmények következményeivel, és egyéb tanulókat, iskolát, pedagógusokat érintő témakörökben
- fejlesztő foglalkozások, rehabilitációs órák, logopédiai ellátás

Egyéb programjaink:

- Határtalanul pályázat keretében külföldi utazás
- kutyás érzékenyítő programok
- MCC program
- LEP Program
- NEP program

- Darts Matek

Iskolánk évek óta Boldog Iskolaként működik. Ennek keretén belül egyes osztályokban havi rendszerességgel boldogságórák zajlanak. A foglalkozás jellegű órákon a gyermekek érzelmi és pozitív énkép megerősítésével, erkölcsi értékrendjének kialakításával foglalkoznak a pedagógusok.

Fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai ellátást igénylő tanulóink:

Szakvéleménnyel rendelkező tanulók száma:

	2025. június 30.	2025. december 31.
SNI tanulók	alsó tagozat: 11 fő felső tagozat: 18 fő	alsó tagozat: 10 fő felső tagozat: 15 fő
BTMN tanulók	alsó tagozat: 14 fő felső tagozat: 14 fő	alsó tagozat: 14 fő felső tagozat: 15 fő

- logopédia: 8 fő (a tanulók az ellátást a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat által biztosított utazó logopédustól kapják)

- mozgásfejlesztés: 1 fő (a tanuló az ellátást a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat által biztosított utazó mozgásfejlesztő pedagógustól kapja)

- autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló: 4 fő (a tanulók az ellátást a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat által biztosított utazó gyógypedagógustól kapják)

- gyógytestnevelés: 49 fő (ők az ellátást a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat által biztosított gyógytestnevelés tanártól kapják)

Intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációs óráit az iskola gyógypedagógusa látja el, valamint a speciális ellátást igénylő tanulók fejlesztését a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusai végzik.

A beilleszkedési-, tanulási-, magatartás zavarral küzdő tanulók fejlesztését iskolánk fejlesztő pedagógusai látják el.

A településen élő családok, gyermekek élete az iskolánkba járó tanulókkal kapcsolatos tapasztalataink alapján jónak mondható. Családi háttérük szociális helyzetüket tekintve többnyire kevésbé problémás. A gyermekvédelmi szempontból odafigyelést igénylő gyermekek száma elenyésző. A szülők iskolai életbe való céltudatos bevonása által erősödött az iskola és a szülők kapcsolata. Fő feladatunknak tekintjük a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartást, mely hozzásegít ahhoz is, hogy az adódó problémákat hatékonyan tudjuk kezelni.

Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenysége a 2025-ös évben meglátásom szerint hatékonyan működött. Munkánk során részben a prevencióra helyeztük a hangsúlyt, részben pedig az intézményben tapasztalt problémák kezelésére. A szülőkkel való további aktív kapcsolattartás szükséges tanulóink családi háttérének, adott esetben problémáinak megismeréséhez. A Gyermekjóléti Központ munkatársai szükség esetén rendszeresen együttműködtek iskolánkkal, részükről az intézkedések és az intézkedéseikkel kapcsolatos visszajelzések megtörténtek.

3.1.3. GYERMEKVÉDELEM A VIRÁGOSKERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE BÖLCSŐDEI INTÉZMÉNYEGYSÉGÉBEN

/Marton Jánosné vezetői feladatokkal megbízott kisgyermeknevelő írásbeli tájékoztatója alapján/

A Virágoskert Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége 2 csoporttal, 26 engedélyezett férőhellyel működik a Rákóczi út 60 szám alatt.

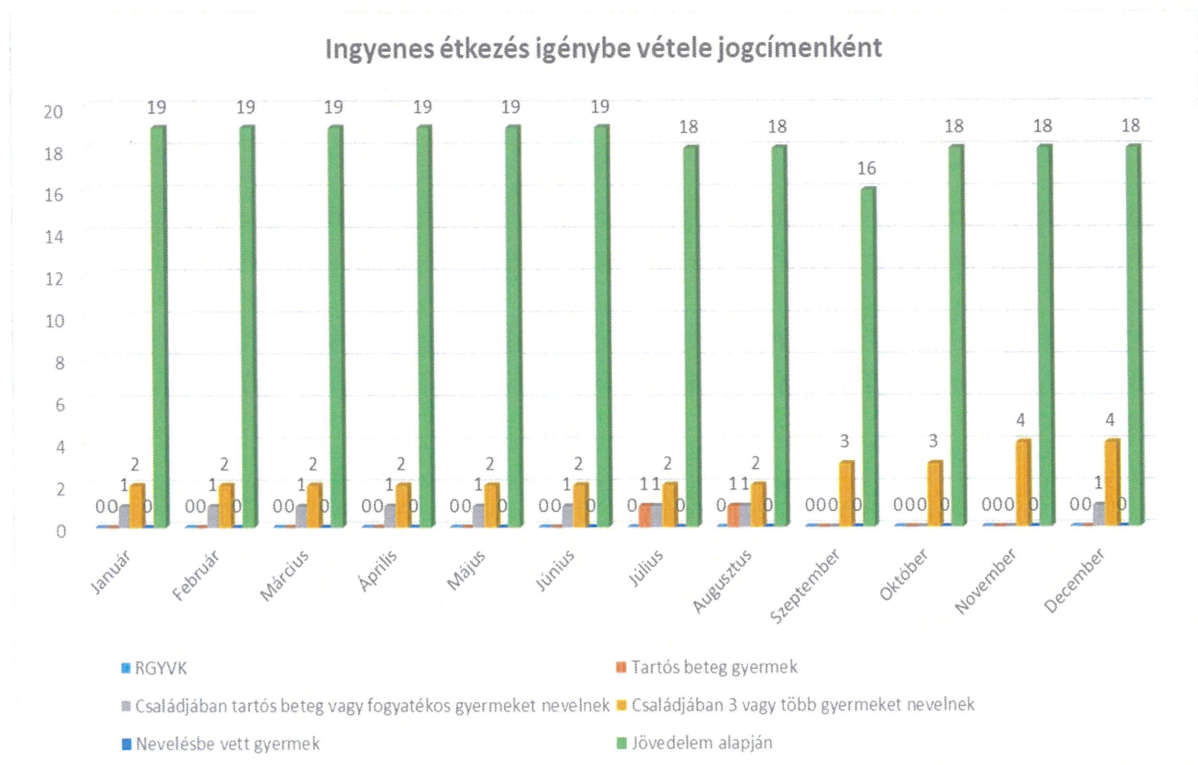
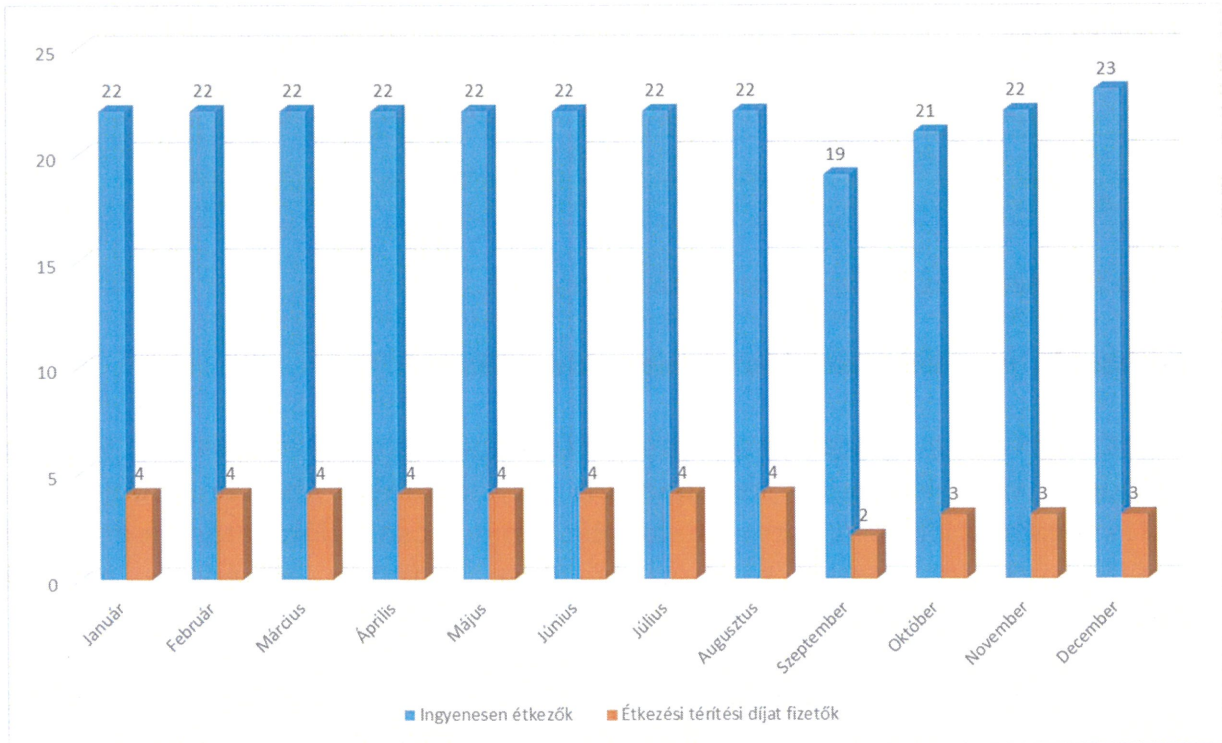
Hónap	Gondozott gyermekek száma	Gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek	Hátrányos helyzetű gyermek	Védelemben vett gyermek
Január	26	-	-	-	1
Február	26	-	-	-	1
Március	26	-	-	-	1
Április	26	-	-	-	1
Május	26	-	-	-	1
Június	26	-	-	-	1

Július	26	-	-	-	1
Augusztus	26	-	-	-	1
Szeptember	19	-	-	-	1
Október	24	-	-	-	-
November	25	-	-	-	-
December	26	-	-	-	-

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény értelmében a 2025-ös gondozási évben a bölcsődei intézményegységben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesült egy gyermek sem. Egy védelemben vett kisgyermek volt januártól szeptemberig, a család elköltözött szeptember elején, a kisgyermek jogviszonya így megszűnt a bölcsődében. Az 1997. évi XXXI. törvény 21/B. § (1) bekezdése szerint a bölcsődében ingyenes lehet bölcsődei gyermekétkeztetés a szülő nyilatkozata alapján. A kedvezményt a szülő az alábbi jogcím alapján veheti igénybe: ha a gyermek:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezménybe részesül
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek
- családjában három vagy több gyermeket nevelnek
- nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság
- családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg, a nettó minimálbér 130%-át (2025-ben ez 251.397Ft).

Ingyenesen és térítési díj ellenében étkező gyermekek száma

Rákóczi Zoltán Városi Önkormányzat Képviselő Testülete az intézményi térítési díjat 2025-ben 0 Ft-ban állapította meg. Ezzel nagy segítséget nyújtottak a kisgyermekes családoknak.

2025. évben

Gyermekeit egyedül nevelő szülő		Külföldön dolgozó szülő
anya	5 fő	0 fő
apa	0 fő	1 fő

Korai fejlesztést igénylő gyermekünk nem volt.

Eszközök, problémakezelésre, megszüntetésre

A beszkottatást megelőző családlátogatás alkalmával lehetőségünk nyílik a családdal való közvetlen találkozáásra. A hátrányos helyzet már ekkor feltérképezhető lehet. A korai felismerést tehát a családlátogatás és a családi körülmények folyamatos nyomon követése, szükség esetén az ismételt családlátogatás segíti elő.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való, kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatot, a kooperatív párbeszéd kialakítását. Tapasztalatunk szerint a családokkal kialakított megfelelő kapcsolat esetén krízis helyzetben is könnyebben nyújtható segítség.

Tájékoztatjuk a szülőket a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ elérhetőségéről, a képviselőjéről és a családsegítő szerepéről.

A gondozási-nevelési év során felmerülő, szülők által felvetett problémák esetén a kompetencia határok betartásával megbeszéljük az eseteket.

A 2025-ös gondozási-nevelési évben nem vált szükségessé más szakemberek (pl. védőnő, gyermekorvos vagy más hivatalos szerv) rendkívüli helyzet miatti megkeresése.

A gyermekvédelmi munkatervnek megfelelően részt vettem a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ által szervezett helyi jelzőrendszeri értekezleten, amely a velük való folyamatos kapcsolattartás egyik eleme volt. Nagyon hasznos volt -bennünket is segített- a Bozsó Dávid családsegítővel tartott szakmaközi megbeszélés. Nagyon nagy biztonságérzetet ad számunkra, hogy a szakmaközi megbeszélések magas szakmai színvonalon segítik munkánkat, a bizonytalan megítélésű helyzetekben is iránymutatást kapunk.

Dokumentáció, nyilvántartás hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekekről

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a védelembe vett gyermekekről nyilvántartás készül, amelyet naplóban rögzítünk. E dokumentum az eseteírásokat és a belső jelzőlapokat is tartalmazza.

Szülők tájékozottsága a gyermekvédelmi tevékenységről, gyermekjogi képviselő működéséről.

A szülők többnyire tájékozottak a lehetőségeiket illetően, a szülői értekezleten ismertettük a gyermekvédelmi tevékenységet. A kölcsönös bizalmon alapuló szülő-kisgyermeknevelő kapcsolatban szükség esetén a szülő egyénileg is kérhet tájékoztatást.

Intézményegységünkben Érdekképviselői Fórum működik, melynek tagjai az előírások szerint két fő szülő gyermekcsoportonként, egy kisgyermeknevelő és az önkormányzat által megbízott egy fő. A fórum külön szabályzat szerint működik. 2025. évben panaszos ügy kivizsgálására, ill. intézésére nem volt szükség. A gyermekjogi képviselő tevékenységét, elérhetőségét a szülőkkel ismertettük, és a faliújságon kifüggesztve is megtalálják.

Jelzési kötelezettség működése a Gyermekjóléti szolgálat felé

A bölcsődét a gyermekvédelem egyik első, legfontosabb színterének, „jelzőrendszerének” tekintjük. A 2025. évben jelzési kötelezettséggel nem kellett élni.

Három esetben vettem részt gyermekvédelmi megbeszélésen, egyszer esetkonferencián, két alkalommal szakmaközi megbeszélésen.

A kisgyermeknevelők a nevelési év során fokozott figyelemmel kísérték a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődését. A Gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés folyamatos volt, az eszmegbeszélések és szakmaközi egyeztetések elősegítették a szakmai tapasztalatcserét és a hatékony jelzőrendszeri működést.

Családok helyzete a jelenlegi gazdasági-társadalmi helyzetben

A magas infláció és a megemelkedett energiaárak miatt egyre nehezebb a családok helyzete. Többnyire ezért kérik a gyermekek bölcsődei felvételét. A kisgyermekes családok gyakran nehéz anyagi helyzetben élnek, az anyagi problémák sokszor egyedülálló szülői szereppel vagy párkapcsolati problémákkal párosulnak, melyek a gyermekekre is hatással vannak.

A munkavállalás mellett az egyedülálló szülőknek sokkal nehezebb a szülői szerep és a munkahely közötti összhang megteremtése. Nagy terhet jelent a családoknak a hitelek és a rezsi fizetése.

A bölcsődei ellátás során tapasztalható, hogy a családok egy része fokozott anyagi és lelki megterhelés alatt áll, ami a gyermekek viselkedésében és érzelmi állapotában is megmutatkozhat. Intézményünk igyekszik támogató, elfogadó környezetet biztosítani a családok számára, valamint szükség esetén segítséget nyújtani a megfelelő ellátások és szolgáltatások elérésében.

2025-ben a családokat érintő támogatási formák tovább bővültek, különösen a családi adókedvezmények keretösszegének növekedése, az otthonteremtési támogatások és a 3 vagy több gyermekek SZJA mentessége, valamint a kedvezményes hitellehetőségek révén. Ezek az intézkedések hozzájárulhatnak a családok anyagi terheinek csökkentéséhez és a gyermeknevelés biztonságának erősítéséhez.

Gyermekvédelmi munka hatékonysága a bölcsődében

A bölcsődei gyermekvédelem két irányba hat. Egyrészt kiterjed minden bölcsődében gondozott, nevelt kisgyermekre, másrészt azok családjára. Ennek értelmében fő feladata a prevenció és a lehetséges korrekció.

A bölcsődében végzett gyermekvédelmi munka fokozott figyelmet igényel, hiszen a kisgyermek koruknál fogva nem képesek közvetítőként működni a család és az intézmény között. A családdal való kapcsolattartás ugyancsak kiemelten fontos, állandó odafigyelést és együttműködést kíván a gyermekek érdekében.

A kisgyermeknevelők napi szintű jelenléte és a gyermekekkel kialakított bizalmi kapcsolat lehetőséget teremt a problémák korai felismerésére. A gyermekvédelmi feladatok ellátása során kiemelt szerepet kap a szülőkkal való együttműködés és a szakemberekkel történő kapcsolattartás a gyermekek érdekeinek szem előtt tartásával.

Csecsemő- és kisgyermekkorban a nevelés elsődleges színtere a család. Azokban az esetekben, amikor a kisgyermek szocializációja hiányos, vagy elmarad a megfelelőnek ítéltől, a bölcsődei gondozás, nevelés segítségével van lehetőség a szocializációs zavarok enyhítésére, majd megszüntetésére.

A bölcsődei nevelés-gondozás kiegészítő szerepet tölt be a családi nevelés mellett, biztonságos, kiszámítható környezetet teremtve a gyermekek számára.

A következetes napirend, az érzelmi biztonság és a pozitív megerősítés segíti a gyermekek fejlődését és beilleszkedését.

A gyermekvédelmi feladatokat megfelelő érzékenységgel igyekszünk ellátni. Ismerjük a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatásának rendszerét. Ezeket szükség esetén megismertetjük az érintettekkel.

A bölcsődei ellátás minden esetben a kisgyermekek egyéni szükségleteihez igazodva történik. Az intézmény a gyermekvédelmi esetek kezelése során a jogszabályi előírások betartásával, diszkréten és a családokkal együttműködve jár el.

Gyermekvédelmi tevékenység megismerése más intézményben

Bölcsődei intézményegységünk az óvodai intézményegységgel szorosan együttműködik. Gyermekvédelmi munkatervünk egységes szemlélettel, közös célkitűzésekkel készült.

Kapcsolattartási rendszerünk az alábbi területre terjed ki

A védőnők látogatják a gyermekeket, a gyermekeknél tisztasági vizsgálatokat végeznek, szükség esetén esetmegbeszélést tartunk.

A gyermekek egészséges fejlődésének figyelemmel kísérését a bölcsőde orvosa, Dr. Korpás László látja el. Feladata a fent leírtakon kívül: státuszvizsgálat, prevenció, az egészséges táplálkozás biztosítása érdekében az étlap összetételének ellenőrzése. Szükség esetén esetmegbeszélést tartunk.

Gyermekvédelemhez kapcsolódó képzés

2025-ben nem volt szakmai továbbképzés. A képzés önképzés, belső továbbképzés formájában valósult meg. Ebben a Bölcsődevezetők kézikönyve – Kisgyermeknevelők szakmai-módszertani tudástára nagy segítségre volt. Több írást, esetleírást, publikációt, szakirodalmi ajánlást olvashatunk benne.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermekvédelemhez kapcsolódó képzéseket konferenciák kiírását, meghirdetését. Szívesen veszünk /vennénk/ részt a gyermekjóléti alapellátáshoz tartozó előadáson, konferencián, tanfolyamon, tréningen, tapasztalatcserén.

Fejlesztőpedagógiai, pszichológiai ellátásban részesülő, nevelési tanácsadóba irányított gyermekek száma

2025. évben 1 kisgyermek étkezési problémák miatt gyermektáplálási szaktanácsadóson vett részt, onnan irányították a Pedagógiai szakszolgálathoz, a folyamat során a szükséges együttműködést biztosítottuk.

Kérések, elvárások a gyermekjóléti szolgálat felé a gyermekvédelmi feladatellátás hatékonyságának növelése érdekében

Nagyon fontosnak tartjuk a gyermekvédelmi jelzőrendszeri ágazatok, intézmények, szakemberek közötti együttműködést. A szakmaközi megbeszéléseket, esetkonferenciákat fontosnak és hasznosnak tartjuk. A jövőben is szeretnék ezeken rész venni. A gyermekvédelem rendszere akkor tud jól működni, ha segítünk megelőzni a veszélyeztető helyzeteket, vagy még azon ponton és pillanatba tudjuk a beavatkozást megtenni, amikor még tudatossággal, közös akarattal, valódi cselekedetekkel jóra fordítható a kibillent rend.

3.1.4. GYERMEKVÉDELEM A VIRÁGOSKERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÓVODAI INTÉZMÉNYEGYSÉGÉBEN

/Kiss Lászlóné gyermekvédelmi felelős beszámolója alapján/

1. Milyen problémákkal találkozunk a saját területükön?

- Eseti, szülők közötti egyeztetés hiánya. A szülő nem érkezett meg 17.00-ig az intézménybe gyermekéért.
- Váratlan esemény. Egy családi háznak bedőlt az oldala beázás miatt.
- A szülő-óvoda közötti eljárásrend kidolgozása. Az ételallergia sok gyermeket érintett /12 gyermek/.
- A szülők egy része a telefonszám változást nem jelzi, így a gyermek betegsége esetén nem elérhetők.

1/a Milyen eszközeik vannak a problémák kezelésére, megszüntetésére, enyhítésére?

- A nevelési év első szülői értekezletén a szülők tájékoztatást kaptak az intézmény pontos nyitvatartásáról, mettől-meddig tartózkodhatnak a gyermekek az óvodában. Jeleztük a szülők felé (a főigazgató a beiratkozást követő szülői értekezleten is), hogy bármilyen adatváltozás történik a megadott adatokhoz képest, jelezzék azt az óvodapedagógusok felé. Az egyéni eseteket egyénileg kezeljük.
- Elsődlegesen az óvodapedagógus egyéni beszélgetés keretében megbeszéli a problémát a szülővel.
- Egy gyermek nem járt óvodába 3 hétig. Családi házukból kiköltöztek a szobafal beomlása miatt, és ideiglenesen egy új helyre, Önkormányzati lakásba sikerült a családot elhelyezni. Az új helyen meglátogattuk az édesanyját és gyermekét, akik örömmel mutatták meg otthonukat.
- Az ételérzékeny gyermekek védelme érdekében az intézmény eljárásrendet készített, amely megfelelőnek bizonyult. A szolgáltató vállalta a normáltól eltérő gyermekek étkeztetését, biztosította számukra a szakszerű ellátást. Az eljárásrend betartásába kértük az érintett szülőket az együttműködésre, így a gyermekek biztonságos ellátása megtörtént. A gyermekek biztonsága érdekében az étkezési ívre is feltüntettük, melyek azok a gyermekek, akiknél ételérzékenység fordult elő, így csoportösszevonás esetén, illetve helyettesítéskor tájékoztattuk az érintett óvodapedagógusokat. Ezekre a gyermekekre külön figyelmet fordítottak az ételek kiosztásakor.

Távlati célunk:

A továbbiakban minden nevelési év első szülői értekezletén részletes felvilágosítást adunk a szülőknek. Az eljárásrend betartásába kérjük az

érintett szülőket az együttműködésre, mert a gyermekek szakszerű és biztonságos ellátása csak az óvoda és a szülők közös közreműködésével valósulhat meg.

1/b Veszélyeztetett, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűnek minősített gyermekek száma:

Statisztikai adatok 2025-ben:

Gyermeklétszám 2025. január 1-én: 167 gyermek, 2025. szeptember 1-én: 166 gyermek volt.

<i>Virágoskert Óvoda és Bölcsőde</i>	2025.01.01 2025.08.31.	2025.09.01 2025.12.31	–
<i>Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma</i>	2 fő	2 fő	
<i>Hátrányos helyzetű gyermekek száma</i>	1 fő	1 fő	
<i>Védelembe vett gyermekek száma</i>	1 fő	1 fő	

1/c Milyen típusú problémák jelentkeznek a veszélyeztetett gyermekeknél?

A veszélyeztetettség esetében a felmerült lakhatási probléma megoldódott. Elhanyagolás, bántalmazás, súlyos családi konfliktus, szenvedélybetegség, tartós vagy igazolatlan hiányzás, valamint súlyos anyagi problémák nem voltak.

1/d A problémák megoldásába mennyire tudja bevonni munkatársait, kérnek-e segítséget?

Elsősorban az adott csoportban dolgozó óvodapedagógusok érintettek a probléma megoldásában. Az intézményben dolgozó kolléganők készséggel segítenek, és aktívan részt vesznek a helyzet rendezésében. A felmerülő esetek súlyosságát illetően megtesszük az első lépéseket. A helyzet feltárása után intézkedünk, családot látogatunk, jelzést teszünk, és szükség esetén kérjük a gyermekjóléti szolgálat közbenjárását. Az idei évben minden gyermeknél családlátogatáson voltunk.

1/e Mennyire ismerik a szülők a gyermekvédelmi tevékenységet, tudnak-e biztosítani számukra konzultációs lehetőséget?

A szülők tisztában vannak a lehetőségekkel, hogy probléma esetén mely szakemberhez forduljanak segítségért. A konzultációs lehetőségek elsősorban (szülői igényektől függően) a fogadó órákra, és a családlátogatásokra koncentráltak.

2. A törvényben leszabályozott jelzési kötelezettség milyen módon tud működni a gyermekjóléti szolgálat felé?

Hivatalosan mindig írásbeli jelzés formájában történik a jelzés. 2025-ben a gyermekjóléti központ felé egy esetben tettünk írásos jelzést.

3. Mik a tapasztalataik a gyermekjóléti szolgálat által szervezett szakmaközi megbeszélésekről, esetkonferenciákról?

A szakmaközi megbeszélés a jelzőrendszeri tagok közötti hivatalos megbeszélés volt, melynek a célja a veszélyeztetettség megelőzése. A helyzet áttekintése, az információk megosztása, a szükséges teendők megbeszélése nagyon hasznos volt. Az esetkonferencia célja az volt, hogy a gyermek ügyében áttekintsük a szakemberekkel közösen a helyzetet, és összehangolt segítségnyújtási terv alakuljon ki. A gyermek helyzetének komplex feltárása, az információmegosztás, a közös cselekvési terv kidolgozása, a felelőségek tisztázása és a gyermek mindenek felett álló érdekének érvényesítése nagyon fontos volt.

4. Hogyan látják a valós képet a településen élő családok, gyermekek életéről, mennyire tud élni a gyermekvédelmi felelős a családlátogatás lehetőségével?

A nevelési év szeptember hónapja volt az az időszak, amikor a családlátogatások zajlottak. Az óvodapedagógusok először az új gyermekeket látogatták meg otthonukban, ismerkedtek a családdal, a gyermekkel, információkat gyűjtöttek, tájékozódtak. A későbbiekben a nagyobb gyermekekhez is megtörtént a látogatás. A nevelési év során, probléma észlelésekor az óvodapedagógusok felajánlották az újbóli családlátogatás lehetőségét az érintett családoknak, habár az ott látottak nem minden esetben tükrözték a valóságot, és ez a későbbiekben ki is derült. Azoknál a családoknál mindig realisabb a kép, akiknek nagyobb gyermeke már járt óvodába, így régebb óta van az intézménnyel kapcsolatuk.

4. Mennyire érzik hatékonyak gyermekvédelmi munkájukat?

Az esélyteremtő szempontú fejlesztés támogatása során a jogszabályban előírt, kötelező feladatok – a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység és a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység – ellátása folyamatában figyeltünk a területekre vonatkozó feladat pontos ismeretére és

a hozzá elengedhetetlen pedagógiai érzékenységre. Az óvodánkban a dolgozók szemléletében megjelent a helyi gyermekjóléti vezetés által közvetített látens szociális ágazati üzenet: „Veletek, Értetek vagyunk! Csináljuk együtt!”

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. Az óvoda a köznevelési rendszerben a gyermek nevelését biztosító intézmény, melynek feladata a gyermeki jogok védelme és érvényre juttatása. Az óvoda, mint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások egyik napközbeni gyermekellátását biztosító intézménye, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot lát el. A gyermekjóléti alapellátás észlelő- és jelzőrendszeri tagjaként az óvodás gyermekek egészséges személyiségfejlődését akadályozó vagy veszélyeztető hatások esetén jelzési kötelezettsége van az illetékes gyermekjóléti központok és a szakhatóságok felé. Az óvoda helyi Pedagógiai Programjának tartalmaznia kell a gyermekek védelmével összefüggő feladatokat.

A gyermekvédelem a következő területeket is átfedi munkánkban:

- A gyermeki jogok maradéktalan érvényesítése. Ezen belül a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek azon jogát, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez -maradéktalanul teljesítjük. Szükséges esetekben ebbe a szülőt is bevonjuk és segítjük a szülői szerep e területen történő megerősítésében.
- A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz. Ezt óvodánkban kiemelten kezeljük.
- A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön. Ennek érdekében szülőcsoportos beszélgetőkört szerveztünk a szociális segítő vezetésével. Témája a gyermekek fejlődését befolyásoló informatikai eszközök hatása volt.
- A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához. Ehhez pedagógiai irányelvet kellett meghatározni. Pedagógiai programunkban ezt deklaráltuk, így az Adleri, bátorító nevelés elvei minden dolgozó számára ismertek és szülőkkel is megismertetjük.
- A gyermeknek joga van, hogy felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vegyen részt. Óvodánkban külön felzárkóztató foglalkozásokat naponta szervezünk, de tehetségfejlesztő csoportokat is szervezünk.
- Joga van, hogy hit- és vallásoktatásban vegyen részt. A szülői igényeket felmérjük és ezeket megszervezzük.

Az óvodánk pedagógiai programja meghatározza azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet, a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket.

Az óvodapedagógusok saját csoportjukban a gyermekeket figyelemmel kísérik:

- a gyermek személyi higiéniája;
- a gyermek egészségügyi állapota: betegségei, fertőzések, táplálása, pihenése;
- a gyermek viselkedése, magatartása az óvodai nevelés folyamán;
- a gyermek környezetéhez, felnőttekhez, társakhoz való viszonya;
- a gyermek fejlettségi mutatói, mentális állapota;
- a gyermek családi állapotában bekövetkezett változások;
- a gyermek állapotromlása.

Bármely fenti szempontban bekövetkező negatív változás jelzésértékű lehet a gyermek családjában, környezetében lévő esetleges problémára, mely a gyermek egészséges fejlődését akadályozza vagy veszélyezteti. Az óvodapedagógus feladata, hogy az észlelést követően haladéktalanul jelzéssel éljen a gyermekvédelmi felelős és az intézmény vezetője felé.

Az óvodapedagógus a szociális érzékenysége és tapintata alapján a családdal való kapcsolata során a kompetenciahatárok megtartásával próbálja feltárni és megfogalmazni az esetleges problémákat. Elvárás minden óvodapedagógussal szemben, hogy a családdal való kapcsolatot jellemezze: a bizalom, a feltétel nélküli elfogadás, a titoktartás, egymás tisztelete, a gyermeki jogok érvényesítése. Ennek érdekében egyéni beszélgetéseket kezdeményezhet a szülőkkel a fogadóóra és a családlátogatás keretében.

6. Milyen szabadidős gyermekprogramokat szerveztek?

Óvodánk kapcsolatait a pedagógiai programunk alapján építettük ki. A hagyományörző munkatervünk folyamatosan segítette az óvodánk külső és belső kapcsolatrendszerének ápolását, erre alapoztuk a szervezett tevékenységeinket. A szülői részvételt a rendezvényeken tovább bővítettük.

Szülők nélküli rendezvények a gyermekek számára:

- Szüreti mulatság,
- Mikulás napja (a gyermekek zenés szórakoztató műsort tekinthettek meg),
- Farsang,
- Gergely járás az iskolában,
- Gergely járás a bölcsődében.

A Szülőkkel együtt megtartott rendezvények:

- Családi nap,
- Karácsonyi ünnepség,
- Húsvéti tojásfestés és barkácsolás a szülőkkel,
- Tavaszi szavalóverseny az iskolába készülő gyermekek számára,
- Tehetség nap,
- „Ovi-kukucska” az új gyermekek számára,
- Anyák napja,
- Gyermeknap,
- Ballagás.

Az Alapítvány és az óvoda közös szervezésében szülők bevonásával:

- Papírgyűjtés
- Jótékonysági sütívásár

- Karácsonyi ajándékvásár

Kiemelt figyelmet fordítottunk az **iskolaelőkészítésre**, és a **tehetségfejlesztésre**. Minden gyermek a saját óvodájában kapta meg a fejlesztést.

Azoknak a gyermeknek, akik valamely területen kitűntek társaik közül, tehetségfejlesztő foglalkozásokat szerveztünk. Ezekre a tevékenységekre szempontsor a lapján válogattuk be a gyermekeket.

Iskolaelőkészítés 2025-01-01-től 2025-08-31-ig			Iskolaelőkészítés 2025-09-01-től 2025-12-31-ig		
Írásmozgás-koordináció	Matematikai-logikai fejlesztés	Mozgáskotta	Írásmozgás-koordináció	Matematikai-logikai fejlesztés	Mozgáskotta
45 gyermek	45 gyermek	45 gyermek	44 gyermek	44 gyermek	44 gyermek

Tehetségfejlesztés 2025-01-01-től 2025-08-31-ig			Tehetségfejlesztés 2025-09-01-től 2025-12-31-ig		
Néptánc	Játékos angol	Vizuális tehetségfejlesztés	Néptánc	Játékos angol	Vizuális tehetségfejlesztés
18 gyermek	16 gyermek	10 gyermek	17 gyermek	15 gyermek	12 gyermek

7. Van-e lehetőség más intézmény gyermekvédelmi tevékenységét megismerni, megbeszélést tartani az ifjúságvédelmi felelőssel, munkájához kért-e segítséget más intézmény?

Az óvoda a bölcsőde egy közös épületben helyezkedik el. Kapcsolattartásunk a bölcsődei intézményegységgel szoros, a kollégákkal jó kapcsolatot ápolunk, az együttműködés hatékony. A bölcsődéből átkerülő gyermekek ügyében megbeszéljük a problémás eseteket, ezekre külön figyelmet fordítunk, szükség esetén preventív lépéseket teszünk.

8. Gyermekvédelemhez kapcsolódó képzésen, konferencián van-e mód részt venni?

2025. nyarán részt vettem egy cukorbeteg gyermekek ellátását segítő online továbbképzésen.

9. Fejlesztőpedagógiai, pszichológiai ellátásban részesülő, nevelési tanácsadóba irányított gyermekek száma:

Az óvodapedagógusok január hónapban minden gyermekre kiterjedten elkészítették a KRÉTA rendszerben a gyermekek egyéni fejlettségi mutatóit, amelyről a szülőket fogadó órán tájékoztatták. Ez azért fontos, mert az egyéni fejlettségi szint ismerete alapján tudjuk a gyermek fejlesztési irányait kijelölni, szükség esetén tovább irányítani vizsgálatra.

2025 májusában 45 gyermeket mértünk fel a DIFER módszerrel, 2025 szeptemberében pedig 44 gyermeket.

Elsődleges feladatunk volt az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosítása, minden gyermek számára.

Fejlesztőpedagógus kompetenciája a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek szakvéleményben előírt fejlesztése. 2025. január 01-től augusztus 31-ig 5 gyermek, szeptember 01-től december 31-ig 3 gyermek megsegítését a fejlesztőpedagógus beütemezte a szakértők által javasolt óraszámában. Fejlesztőpedagógiai ellátásban így 8 gyermek részesült. Ennek a feladatnak az ellátása a fejlesztőpedagógusi végzettséggel rendelkező óvodapedagógus feladata, így a gyermekek biztonságérzetét növeljük, ismerik a gyermekek, szívesen vesznek részt a foglalkozásokon.

Gyógypedagógus megbízással, gyógypedagógus-logopédus látta el az SNI gyermekek komplex gyógypedagógiai megsegítését és felzárkóztatását, gyermekenként, a szakértői bizottság által meghatározottak szerint. 2025. január 01- augusztusig 31-ig 6 gyermeket, 2025. szeptember 01-december 31-ig 8 gyermeket.

Pszichológiai megsegítést nem igényelt az intézményben egy gyermek sem, vagyis tudomásunk nincs róla. A kistérség által biztosítandó pszichológusról nincs semmiféle információnk. Ez sajnos az ellátásban hiányterületként jelentkezik.

Nevelési Tanácsadóba irányított gyermekek száma: 2025-ben OH kirendelés alapján 5 fő, óvoda által 2 fő, szülői megkeresés által 1 fő.

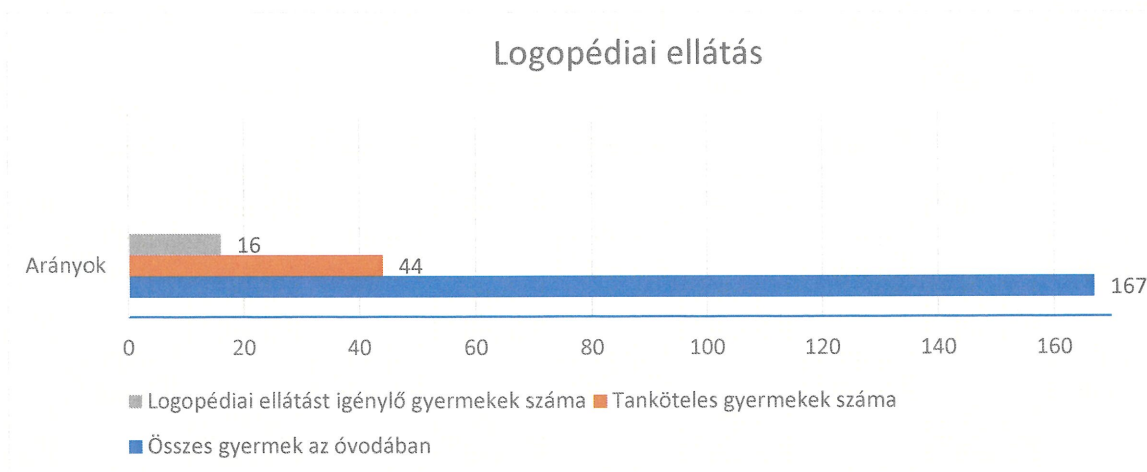
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban 7 gyermek részesült.

Logopédiai ellátás:

A 3 éves gyermekeknél a logopédus KOFA szűrést végzett, melynek az első lépése az anamnézis felvétele volt, mely kérdőíves formában kérdezte ki a szülőket a gyermekük aktív szókincsére vonatkozóan 16 és 30 hónapos kor közötti időszakról. A kérdőív a gyermek lexikai és morfológiai-szintaktikai fejlettségéről nyer adatokat.

A tanköteles korú gyermekek beszédhiba szűrése is megtörtént. A logopédus és a főigazgató szeptember elején szülői értekezletet szerveztek a logopédiai vizsgálatokról a szülőknek. A logopédus elmondta a szűrés lényegét, majd megkapták a logopédiai vizsgálat eredményét.

Összesen 16 gyermek kapott logopédiai megsegítést, ami a tanköteles korú gyermekek több mint egyharmada.

A tankötelezettség megkezdésének halasztásával kapcsolatban az Oktatási Hivatalhoz benyújtott szülői kérelmek száma 2025 januárjában 8 volt.

Az egészségügyi szűrővizsgálatot az óvoda orvosa és a védőnők végezték. Az orvos vizsgálta a gyermekek fogainak állapotát, gerincoszlopának, lábboltozatának állapotát, esetleges deformitás esetén jelzéssel élt a szülők felé. A védőnők havonta végeztek tisztasági vizsgálatot.

10. Milyen javaslataik vannak a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében?

A helyi szintről köszönjük Holoveczné Sípos Erika igazgató és Bozsó Dávid családsegítő korrekt és magas szintű munkáját! A kommunikáció és az információ áramlás nagyon jó. A szakmaközi megbeszélések szervezése nem csak probléma esetén történnek meg, hanem megelőző céllal is. A megbeszélések során megtanultuk, hogy mikor kell jelzést tenni, kinek kell jelezni és milyen formában történjen a jelzés.

Mindkét fél részéről (családsegítő, óvoda) a dokumentáció és a nyomon követés megfelelő. Jelzések, esetmegbeszélések dokumentálása egységes. Visszacsatolás a gyermekjóléti szolgálattól nagy segítség. A segítő attitűd a családsegítő részéről: nem hibakereső, hanem megoldásközpontú esetmegbeszélések.

Szakmai felkészültségünk erősítése céljából szívesen vennénk részt továbbképzéseken, tájékoztatókon. További feladatunk intézményen belül az új kollégák felkészítése jelzőrendszeri feladatokra.

3.1.5. BESZÁMOLÓ A VÉDŐNŐI TEVÉKENYSÉGRŐL

/Bodnár Edina és Tóth Natália védőnők beszámolója alapján/

A mindennapos védőnői munka és ellátás több helyen valósul meg: a családok otthonában, a tanácsadóban, az oktatási-nevelési intézményekben, minden esetben a szakmai irányelvek, ellátási standardok, módszertani ajánlások figyelembevételével.

Két körzetben a családlátogatások száma, gyakorisága a törvényben előírtaknak megfelelően és szükségszerűen történik.

A Védőnői Szolgálat az eddigi évekhez hasonlóan a preventív tevékenységre fektette a fő hangsúlyt munkája során. A védőnői munka eredményességéhez elengedhetetlen a családokkal foglalkozó intézmények szakembereinek munkánkat támogató hozzáállása.

Gyermekvédelmi munkánk során jelzőrendszerként működünk. A Gyermekvédelmi Szolgálat felé személyesen, telefonon és írásban szoktunk szükség esetén jelzést tenni. Jelzéshez formanyomtatvány könnyíti a munkánkat.

Rákóczi falván a két körzetben összesen 306 fő 0-6 éves korú gyermek szerepel a nyilvántartásban, a gondozott családok száma 239.

Rákóczi falván problémaként merül fel a családok évről- évre romló anyagi helyzete, különösen a téli időszak fűtési nehézségei, évszaknak megfelelő ruházat biztosítása, illetve tanszünetekben a gyermekfelügyelet megoldása. Minden nehézség ellenére a szociálisan rossz helyzetben lévő családok száma jelentősen nem növekedett. Saját védőnői nyilvántartásunkban összesen 4 szociális okból fokozott gondozást igénylő kisgyermekes család szerepel.

2025. év folyamán a Gyermekjóléti Szolgálat felé nem kellett jelzéssel élni. Titkolt várandósság nem volt, örökbefogadási eljárásban nem vettünk részt.

Különösebb eszközök nem állnak rendelkezésünkre a gyermekvédelmi munkánkhoz, a családok szociális helyzetének felmérése szubjektív benyomásaink alapján történik. A családlátogatásokat a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESzCsM rendelet alapján végezzük. A látogatások során tapasztaltakat írásban dokumentáljuk az OKFŐ által létrehozott központi védőnői nyilvántartó rendszerben, a felmerülő veszélyeztetettséget is itt tüntetjük fel. Az éves egyszeri védőnői jelentésben minden év elején kérnek erről statisztikát tőlünk. Ha egészségügyi vagy szociális veszélyeztetettséget észlelünk, minden esetben igyekszünk bevonni a jelzőrendszeri kollégáinkat, megbeszéljük az érintett szakemberekkel a további teendőket, adott esetben célzott esetmegbeszélést, esetkonferenciát

kezdeményezünk a problémák hatékonyabb megoldásának érdekében. Eddigi tapasztalatok alapján ez hatékonyan működik.

Továbbképzési lehetőségünk az utóbbi időben nem volt a gyermekvédelemmel kapcsolatban, leginkább a mentor védőnőtől kapunk tájékoztatást munkaértekezleteken.

Fontosnak tartjuk a további folyamatos kapcsolattartást a két szakterület között, a hatékonyság érdekében. Meggyőződésünk, hogy a „több szem, többet lát” alapon, az együtt gondolkodás, a jelzés és visszajelzés minden nemű változás esetén (pozitív, negatív) segíthet a családok helyzetének és a társszakmák hatékonyságának javításába.

Összefoglaló táblázata Védőnői Szolgálat által ellátott gondozottakról:

1. Várandós anyák száma:	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Újonnan nyilvántartásba vettek	47	50	59	70	62	48	45	40
Veszélyeztetettek:	22	14	16	16	11	6	16	10
Ebből szociálisan:	0	0	0	0	1	4	1	0
Egészségügyi ok:	22	14	16	16	9	2	15	10
Egészségügyi és szociálisan:	0	0	0	0	1	0	0	0
2. 0-11 hónapos csecsemők száma: (újonnan nyilv.vett)	42	49	49	55	47	44	30	39
Veszélyeztetettek:	2	10	1	2	5	4	4	4
Ebből szociális ok:	0	0	0	0	1	3	1	0
Egészségügyi ok:	2	10	1	2	4	0	4	3
Egészségügyi és szociális ok:	0	0	0	0	0	1	0	1
3. 12-35 hónaposak száma:	92	93	148	98	99	109	102	80
Veszélyeztetettek:	6	6	1	0	4	4	8	4
Ebből szociális ok:	0	0	0	0	0	1	1	0
Egészségügyi ok:	6	6	1	0	4	3	6	4

Egészségügyi és szociális ok:	0	0	0	0	0	0	0	0
4. 3-6 évesek:	147	179	171	197	166	187	178	184
Veszélyeztetettek:	4	1	0	0	4	4	8	15
Ebből szociális ok:	0	0	0	0	0	2	1	0
Egészségügyi ok:	4	1	0	0	4	3	7	13
Egészségügyi és szociális ok:	0	0	0	0	0	0	0	2

3.1.6. VARSÁNY KÖZÖSSÉGI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR GYERMEKEK ÉS IFJÚSÁG SZÁMÁRA VÉGZETT KÖZMŰVELŐDÉSI TEVÉKENYSÉGE

/Császiné Csáti Réka igazgató beszámolója alapján/

A 2025. évi közművelődési és könyvtári programkinálat kialakításakor kiemelt figyelmet fordítottunk azokra a **társadalmi problémákra**, amelyek a gyermek- és ifjúsági korosztályt leginkább érintik. Programjaink nem csupán szabadidős tevékenységek voltak, hanem tudatos válaszok olyan kihívásokra, mint a **szövegértési nehézségek**, a **korai nyelvi lemaradás**, a **gyermekszegénység**, a **közösségi élmények hiánya**, a **hiányos digitális kompetenciák** és **információhasználat**, valamint a **mentális és szociális készségek fejlesztésének** szükségessége. A közművelődési és könyvtári tevékenységek egymásra épülve, egymást erősítve valósultak meg, komplex módon támogatva a gyermekek fejlődését és a családok bevonását.

1. Szövegértési nehézségek és az olvasókultúra fejlesztése

A nemzetközi OECD által koordinált PISA-felmérés legfrissebb eredményei szerint a magyar 14-15 éves tanulók mintegy 20–25%-a nem éri el a megfelelő szövegértési szintet, ami funkcionális analfabetizmust jelent. Ez azt jelenti, hogy ismeri a betűket és ki tudja olvasni a szavakat, de nem érti meg a leírt szöveg összefüggéseit. Az érintettek képesek mechanikusan olvasni, de a kapott információt nem tudják értelmezni, feldolgozni vagy a mindennapi életben hasznosítani. Ha a szövegértési alapkompenciák hiányoznak, akkor gyakorlatilag semmit nem tudnak a továbbiakban megtanulni.

Intézményi válaszaink:

Erre a problémára reflektált a 2024 szeptemberében elindított **Nagy olvasóversenyünk**, amelynek középpontjában nem a technikai olvasás,

hanem az élményszerű szövegfeldolgozás állt. A program kialakításakor figyelembe vettük azt a pedagógiai tapasztalatot is, hogy az általános iskolába lépő gyermekek jelentős része beszéd- és kommunikációs nehézségekkel küzd, ezért a versenyt befogadó szemlélettel szerveztük meg.

A háromfordulós verseny során a résztvevők egy biztonságos, támogató környezetben – az erre a célra kialakított olvasókuckóban – mélyülhettek el a szövegekben. A január 24-én, a Magyar Kultúra Napjához kapcsolódó nyilvános döntőbe 22 gyermek jutott be (a versenyre 76-an jelentkeztek). A program egyben lehetőséget adott arra is, hogy hangsúlyozzuk az olvasóvá nevelésben kulcsszerepet betöltő pedagógusok munkájának fontosságát.

A szövegértési és általános műveltségi kompetenciák fejlesztését szolgálta a **Batyus Kocsma Quiz** programsorozat is, amely interaktív, élményszerű formában ösztönözte a tudás megszerzését. Az év során 6 alkalommal megrendezett vetélkedőkön összesen 317 fő résztvevő vett részt, bizonyítva, hogy a játékos tanulás minden korosztály számára vonzó forma.

A családokat megszólító **Játékos Mesekuckó** (5 alkalom, 187 fő) mesefelolvasással, papírszínházzal és diavetítéssel, majd az élmények feldolgozását segítő kézműves foglalkozásokkal járult hozzá a szövegértés és a szókincs fejlesztéséhez.

A felső tagozatos korosztály számára szervezett **Szabaduló(könyvtár)szoba** (2 alkalom, 42 fő) játékos formában fejlesztette az értő olvasást, a logikai gondolkodást és az információfeldolgozást.

Az általános iskola 1., 3. és 5. osztályos tanulói számára könyvtárhasználati órákon drámajátékos módszerekkel segítettük az olvasási kompetenciák fejlődését, valamint az iskolai pályaorientációs programokon is részt vettünk.

2. Korai nyelvi lemaradás és szókinchiany

A korai életévekben kialakuló nyelvi különbségek hosszú távon meghatározzák az iskolai sikerességet. A szakirodalom (pl. Hart–Risley kutatás 1995 és Nina Krau 2012) szerint jelentős eltérés alakulhat ki a gyermekek szókincsében már 3 éves korra. A szegénység a gyerekek hallására is rányomja bélyegét. Az alacsony iskolai végzettségű anyák gyermekeinek serdülőkorukra gyengébben megy a hallási információ feldolgozása.

*Nina Krau, a Northwestern Egyetem professzora - aki a beszéd és a zene neurális kódolását és plaszticitását kutatja –két évtizedes kutatásának eredménye: **a szegénység a gyerekek hallására is rányomja bélyegét. Az alacsony iskolai végzettségű anyák gyermekeinek serdülőkorukra***

gyengébben megy a hallási információ feldolgozása. Az alacsony iskolai végzettségű háttérrel rendelkezőknek nemcsak a beszédhangok nem voltak eléggé egyértelműek, gyengébb volt a bemenő jel, de az olvasási és a rövid távú memória-teszteken (munkamemória) is gyengébben teljesítettek. A hangok feldolgozásában levő különbséget a jólétben és a szegénységben élő gyermekek közt már 1995-ben felfedezték Hart és Risley: a nagy jövedelmű családokban a gyermeket 30 millió szóval több éri. A szegénységben élőkénél a nyelvi közeg minőségileg és mennyiségileg is csökkent értékű, amihez hozzájárul még a környezet magasabb zajszintje, ezek együtt befolyásolják az agy hallási információ feldolgozását.

Intézményi válaszuk:

A **Mondókázó Tipegő Kuckó** heti rendszerességgel, 39 alkalommal valósult meg, összesen 488 résztvevővel. A 0–3 éves gyermekek és szülei számára szervezett foglalkozások az ölbéli játékok és mondókák segítségével fejlesztették a beszédet, a mozgást, a ritmusérzékenységet, valamint erősítették a kötődést és a szocializációt. Minden alkalom könyvajánlóval zárult. A programhoz kapcsolódó zárt közösségi csoportban 29 család vesz részt, amely a közösségi kapcsolatok erősítését is szolgálja. Cél: olvasóvá nevelés, szókincsfejlesztés, közösségépítés és a szülő-gyermek kapcsolat erősítése.

3. Olvasási motiváció csökkentése

A digitális eszközök térnyerése mellett egyre nagyobb kihívás az olvasás megszerettetése. A modern világban a figyelem az egyik legértékesebb, mégis leginkább fenyegetett kognitív képességünk. A digitális eszközök, a folyamatos értesítések és a töredékes információk bombája állandóan megzavarja koncentrációnkat. Az olvasás ebben a zajos környezetben egyfajta menedéket kínál, egy olyan gyakorlatot, amely tudatosan fejleszti a mély koncentrációt és a figyelem fenntartásának képességét. A mélyolvasás az a fajta olvasás, amikor nem csak a szavakat futjuk át, hanem aktívan értelmezzük a szöveget, összefüggéseket keresünk, és kritikusan gondolkodunk az olvasottakról. Ez a folyamat serkenti az agy azon részét, amely a döntéshozatalért, a tervezésért és a problémamegoldásért felelős.

A nemzetközi kutatások, elsősorban az egyetemi környezetben végzett kísérletek, jelentős eltéréseket mutattak ki a nyomtatott és digitális szövegek olvasásának hatékonysága között. Kaufman és Flanagan (2016) azt állapították meg, hogy nyomtatott szöveg olvasása után a kutatásban résztvevők jobban teljesítettek a következtető érvelést igénylő absztrakt kérdések megválaszolásakor; ezzel szemben a konkrét kérdések megválaszolásában digitális szöveget olvasva értek el jobb pontszámot. Azt is megfigyelték (Dyson–Haselgrove 2000), hogy az olvasásértés romlott, ha a

diákoknak olvasás közben görgetniük kellett a helyhez kötött szövegdarabokra való összpontosítás helyett.

Intézményi válaszaink:

- **Élményalapú** programok (mesélés, dramatikus feldolgozás, játékos feladatok)
- **Könyvajánlók** beépítése a foglalkozásokba
- Korosztály szerinti **könyvrendszerezés** (0–3, 3–6, 6+ bontás, ifjúsági)
- Alsó polcos elhelyezés a legkisebbek számára

A húsvéti **könyvvadászat** (24 fő) játékos formában biztosított hozzáférést az olvasás élményéhez.

4. Gyermekszegénység és kulturális hozzáférési egyenlőtlenségek

A KSH és a UNICEF adatai szerint Magyarországon a gyermekek közel 20–25%-a él a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatában. Ez a kulturális javakhoz való hozzáférésben is megmutatkozik. Ez azt jelenti, hogy minden negyedik-ötödik gyermek anyagi szempontból hátrányos helyzetből indul.

Intézményünk programkínálatának kialakításakor ezért kiemelt szempont volt az **ingyenes** hozzáférés biztosítása. Ennek nagyon fontos elemei voltak az év során több alkalommal megszervezett **ingyenes ruhabörzék**, amelyek összesen 292 főt értek el, 33%-os növekedést mutatva az előző évhez képest. A program nem csupán anyagi segítséget nyújtott, hanem **közösségi élményt** is biztosított.

A kulturális programokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségei különösen a kisebb településeken jelenthetnek problémát. Intézményünk ezért kiemelt célként kezelte, hogy **ingyenesen** minél többféle **kulturális élményt** biztosítson helyben a gyermekek számára.

Ennek keretében valósultak meg többek között:

- komolyzenei **filharmóniai** előadások (több száz diák részvételével),
- rendhagyó **irodalomórák**,
- **kiállítások** és tárlatvezetések,
- **színházi** és **zenei** programok.

Ezek a programok nemcsak élményt nyújtottak, hanem hozzájárultak a kulturális kompetenciák és az esztétikai érzék fejlesztéséhez is.

Hasonló célt szolgáltak a szünidei programok, az őszi szünet teljes hetére szervezett ingyenes foglalkozások, valamint a gyermeknap és a majális, ahol a részvétel nem függött anyagi helyzettől.

A kulturális hozzáférési egyenlőtlenségek kezelésének részeként:

- a könyvtári beiratkozás mindenki számára **díjmentes**,
- 2025-ben 559 db könyvet szereztünk be 1.665.000 Ft értékben, ebből 236 **gyermekkönyvet**,
- a gyermekállomány közel 80%-a új kiadású,
- a könyveket korcsoport szerint rendszereztük (0–3, 3–6, 6+, ifjúsági), megkönnyítve a választást.

A közösségi segítségnyújtás területén fontos szerepet töltött be az ingyenes ruhabörzék mellett a **Halloween-i csokigyűjtés**, ahol 7 kg édességet osztottunk szét többszáz gyermeknek.

5. Digitális kompetenciák és információhasználat

A XXI. században a legfontosabb műveltségkomponensek: a tanulás tanulása, a másokkal való együttműködés készsége (a valós és a virtuális terekben, tanulási környezetekben), az információ megbízhatóságának és minőségének a megítélése, a saját szükségletek azonosítása és a különböző keresőfelületek ismerete, valamint az egész életen át tartó tanulás igénye. A kutatások (pl. ySKILLS Performance Test c. kutatási projekt, amely a fiatalok digitális készségeit vizsgálja) szerint a gyerekek többsége nehézségekbe ütközik, amikor ki kell választania a legmegbízhatóbb weboldalt, vagy fel kell ismernie egy hiteles forrás ismérveit. A résztvevő fiatalok kevesebb mint egyharmada tudott sikeresen teljesíteni összetettebb információkeresési feladatokat.

Intézményi válaszaink a kritikai szűrés hiányára:

- Szabaduló(könyvtár)szoba: digitális információkeresési készségek fejlesztése
- Online kvízek (2 alkalom, 14 fő): digitális környezetben történő tudásellenőrzés
- Könyvtárhasználati foglalkozások: hiteles információ felismerése

6. Közösségi élmények hatása és társadalmi izoláció

A digitális életmód és a pandémia utóhatásai következtében a fiatalok körében csökkent a személyes közösségi élmények száma, ami a társas készségek gyengüléséhez vezethet, hiszen elszoktak a valódi közösségi élményektől. A kutatások (például a ySKILLS nemzetközi felmérése) rámutatnak, hogy emiatt nehezebben kezelik a konfliktusaikat, és bizonytalanabbak a személyes kapcsolataikban. Mivel a képernyő előtt nem tanulják meg az érzelmek

kifejezését és a közös problémamegoldást, a társas készségeik láthatóan gyengülnek.

Programjaink egyik legfontosabb célja ezért a valódi közösségi kapcsolódások erősítése volt. A személyes közösségi élmények hiánya egyre nagyobb kihívást jelent a fiatalok számára, ezért programjaink egyik központi eleme a közösségépítés volt.

Ezt a célt szolgálták a nagy látogatottságú rendezvények:

- a Családi Majális (1300 fő),
- a mintegy 1200 főt megmozgató gyermeknap,
- valamint a közel 1000 látogatót vonzó Nyár a téren program.

Ezek az események nemcsak kulturális alkalmak voltak, hanem a helyi közösségek **aktivizálásának** és az **együttműködések erősítésének** kiemelt színterei.

Ezek mellett kiemelt szerepet kaptak az óvodai és iskolai szünetek idején szervezett programok, a könyvtári MeseSátor megjelenések városi rendezvényeken. A közösségi élmények erősítésében fontos szerepet játszottak a hagyományörző programok is (pl. farsangi felvonulás, kolompolás, adventi ablakvadászat), amelyek több generációt kapcsoltak össze.

E programok különösen fontos eredménye, hogy egyre több helyi lakos kapcsolódik be aktívan a szervezésbe.

7. Mentális jólét és szociális készségek fejlesztése

Magyarországon a 18 év alatti fiatalok mentális állapota drámai mértékben romlott az elmúlt években, amit szakértők "csendes válságnak" neveznek. A legfrissebb hazai kutatások (például az ELTE PPK és a Vadaskert Alapítvány felmérései) megerősítik, hogy a pandémia után ugrásszerűen megnőtt a szorongó és figyelemzavaros gyerekek száma. A szakértők szerint a magyar gyermekek és serdülők 15–25%-a, azaz minden negyedik vagy ötödik fiatal küzd valamilyen diagnosztizálható mentális zavarral, ami azonnali szakmai beavatkozást sürget - miközben jelenleg mindössze 50–60 gyermekpszichiáter praktizál az egész országban. A gyermekek mentális egészségének támogatása kiemelt feladat.

Nyári táboraink – különösen a második turnus – tudatosan építettek az alábbi készségek fejlesztésére:

- önismeret
- érzelmi tudatosság

- együttműködés
- kommunikáció
- stresszkezelés

A zárókörben alkalmazott pozitív visszajelzési gyakorlatok erősítették a gyermekek önértékelését.

Ezt a célt szolgálták továbbá a **drámafoglalkozások, pályaorientációs** programok és egyéb közösségi alkalmak is. Például a Szabaduló(könyvtár)szoba, amelyek során nem csupán a digitális és információkeresési készségek fejlődnek, hanem az **együttműködési készségek** is.

8. Rendszeres foglalkozások és készségfejlesztő közösségi terek biztosítása

A rendszeres, strukturált szabadidős és fejlesztő foglalkozások kiemelt szerepet játszanak a gyermekek egészséges fejlődésében. Nemzetközi kutatások igazolják, hogy a mozgásalapú és közösségi tevékenységek jelentősen hozzájárulnak a gyermekek mentális jóllétéhez, csökkentik a szorongást és a stresszt, miközben erősítik az önértékelést és a társas készségeket. A rendszeres fizikai aktivitás emellett nemcsak az egészségi állapotra van pozitív hatással, hanem támogatja a kognitív fejlődést, a figyelmet és a tanulási képességeket is.

Különösen fontos, hogy ezek a tevékenységek közösségi keretben valósuljanak meg, mivel a közös élmények erősítik a társas kapcsolatokat, a kötődést és a gyermekek szociális kompetenciáit, amelyek védőfaktoroként jelennek meg a későbbi mentális problémákkal szemben.

Mindezek alapján a rendszeresen működő, biztonságos és támogató közösségi terek biztosítása nem csupán szabadidős lehetőség, hanem a gyermekvédelem és a prevenció egyik meghatározó eszköze.

A gyermekek mentális jóllétének, mozgásfejlődésének és közösségi beágyazottságának támogatásában kiemelt szerepet játszanak a rendszeresen működő, strukturált foglalkozások. Intézményünk 2025-ben több olyan csoport számára biztosított helyszínt, amelyek folyamatos jelenlétükkel hozzájárultak a gyermekek fejlődéséhez és a családok mindennapi életének támogatásához.

A mozgásalapú és művészeti tevékenységek közül:

- a Dalma Dance Club részére 40 alkalommal biztosítottunk próbateret,

- modern táncversenyre készülő csoportok számára biztosítottunk helyszínt,
- amatőr zenekar 14 alkalommal tartott próbát intézményünkben,
- jazz balett foglalkozások 10 alkalommal valósultak meg,
- gyerekjoga foglalkozások 15 alkalommal zajlottak, 137 résztvevővel (alkalmanként átlagosan 9 fő).

Kiemelt jelentőségű volt a **TSMT** (Tervezett Szenzomotoros Tréning) csoportos, iskolaelőkészítő fejlesztés, amely 90 alkalommal valósult meg, összesen 677 résztvevővel. A foglalkozásokon alkalmanként 7–8 gyermek vett részt, biztosítva az egyéni figyelmet és a célzott fejlesztést.

Ezek a tevékenységek nemcsak a mozgásfejlődést segítették elő, hanem hozzájárultak:

- a szociális készségek fejlődéséhez,
- a közösségi élmények erősítéséhez,
- a rendszeresség és biztonságérzet kialakulásához,
- valamint a gyermekek mentális jóllétének támogatásához.

Az intézmény ilyen módon nemcsak programokat szervezett, hanem stabil, támogató közeget biztosított a gyermekek fejlődéséhez.

9. Közösségi bemutatók és fellépési lehetőségek szerepe

A rendszeres foglalkozások mellett kiemelt jelentőséggel bír, hogy a gyermekek számára **bemutatók** is biztosítunk különböző közösségi és kulturális alkalmakon (nemzeti ünnepek műsorai, Drámagála, betlehemes előadás, zeneiskolai záróesemények, kürt koncert). A nemzetközi pedagógiai és pszichológiai kutatások rámutatnak, hogy a nyilvános szereplés és az alkotások bemutatása erősíti az önbizalmat, fejleszti a kommunikációs készségeket, valamint hozzájárul az identitás és az önkifejezés kialakulásához.

A közönség előtti megjelenés lehetőséget ad arra is, hogy a gyermekek visszajelzést kapjanak teljesítményükről, ami támogatja az önértékelés fejlődését és a belső motiváció erősödését. Emellett ezek az alkalmak a közösséghez tartozás élményét is mélyítik, hiszen a gyermekek aktív résztvevőivé válnak a helyi kulturális életnek.

A bemutatók így nem csupán fellépések, hanem a személyiségfejlődést és a társadalmi beágyazódást támogató, tudatosan felépített eszközök.

10. Ifjúsági közösségépítés társadalmi kihívások mentén

A mai fiatalok számára a helyi ifjúsági közösségek már nemcsak a szabadidő eltöltéséről szólnak, hanem a lelki egészség megőrzésének legfontosabb bástyái. A kutatások (például a Magyar Ifjúság Kutatás 2020) rámutatnak, hogy azok a fiatalok, akik aktív tagjai valamilyen helyi szervezetnek, sokkal magabiztosabbak és jobb a problémamegoldó képességük. A közösségépítés így közvetlen válaszlehetőség a korábban említett „csendes válságra”: a személyes kapcsolatok és a közös célok ugyanis bizonyítottan csökkentik a szorongást és növelik a fiatalok társadalmi felelősségvállalását.

A 2019-ben alakult Rákóczi falvai Ifjúsági Szervezet 2025-ben is aktív szerepet vállalt a helyi fiatalok közösségi életének szervezésében és fejlesztésében. A 14–25 éves korosztályt megszólító szervezet mintegy 20 fős aktív tagsággal működött, programjai révén pedig több mint 100 fiatalt ért el.

Az év során rendszeresen szerveztek közösségi eseményeket, klubfoglalkozásokat és csapatépítő programokat, amelyek hozzájárultak a fiatalok közösségi kompetenciáinak, önismeretének és társadalmi szerepvállalásának erősítéséhez. Kiemelt programjaik közé tartozott a közösségi ház udvarán lévő KisHáz megújítása, egy erdélyi évtervező találkozó, a városnapi kitelepülés, valamint a zánkai közösségképző tréning, amelynek középpontjában a mentális egészség állt. Jelentős közösségi esemény volt a II. Rákóczi falvai Ifjúsági Bál is.

A szervezet működésében fontos előrelépést jelentett egy stabil, mintegy 15 fős szervezői mag kialakulása, valamint a helyi partnerségek megerősödése. Együttműködéseik révén több intézménnyel és szervezettel közösen valósítottak meg programokat, hozzájárulva ezzel a település ifjúsági közösségi életének fejlődéséhez.

11. Önkéntesség és munkatapasztalat, mint fejlesztő eszközök

Fontos szerepet tölt be intézményünk működésében, hogy lehetőséget biztosítunk diákok számára az 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére, valamint a nyári diákmunka keretében történő munkatapasztalat-szerzésre. Nemzetközi kutatások azt mutatják, hogy az önkéntes tevékenységekben való részvétel erősíti a fiatalok társadalmi felelősségvállalását, empátiáját és közösségi elköteleződését, miközben fejleszti együttműködési és problémamegoldó készségeiket.

A munkatapasztalat megszerzése – akár rövid időtartamban is – hozzájárul a pályorientációhoz, növeli a munkaerőpiaci esélyeket, és segíti a fiatalokat abban, hogy reális képet alakítsanak ki saját képességeikről és

lehetőségeikről. Emellett mind a közösségi szolgálat, mind a diákmunka keretében végzett tevékenységek erősítik az önállóságot, a felelősségtudatot és a közösséghez való tartozás élményét, amelyek kiemelt jelentőségűek a fiatalok társadalmi beilleszkedése szempontjából.

2025-ben öt középiskolás diák segítette közművelődési tevékenységünket az iskolai közösségi szolgálat keretében, míg július 1. és augusztus 31. között négy turnusban összesen 12 egyetemista és középiskolás dolgozott nálunk a nyári diákmunka programban.

Összegzés

A 2025. évi gyermek- és ifjúsági programok megvalósítása során intézményünk tudatosan reagált a legfontosabb társadalmi kihívásokra. A programok egyszerre szolgálták az olvasáskultúra és a digitális kompetenciák fejlesztését, az esélyegyenlőség erősítését, a közösségi kapcsolatok építését és a gyermekek mentális jóllétének támogatását.

A visszajelzések és a részvételi adatok egyaránt azt mutatják, hogy a választott irány helyes: a közművelődési és könyvtári tevékenység nemcsak kulturális szolgáltatás, hanem a helyi társadalom működésének és fejlődésének egyik meghatározó eszköze. A közösségi ház és a könyvtár nem csupán szolgáltató térként, hanem fejlesztő, közösségépítő és esélykiegyenlítő intézményként működött, ahol az olvasás, a közös élmények és a hozzáférhető tudás egyszerre volt jelen.

4. JAVASLAT A JÖVŐBENI FELADATOKRA, CÉLOKRA

Az előző részekben felvázolt „helyzet” megoldása nem a gyermekvédelmi rendszer feladata, hisz átfogó társadalmi problémákról van szó. Azonban a gyermekkel kapcsolatos problémák nem kezelhetők elkülönítetten, hanem komplex módon megközelítve lehet felállítani az elérendő célokat. A fenti problémákból kiindulva az alábbi átfogó célokat határozzuk meg:

- A jelzőrendszer tagjainak az eddigiekhez hasonló, jó együttműködése, a rendszeres konzultáció konkrét esetek kapcsán.
- A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos, valamint a gyermekek mentálhigiénés egészségének fejlesztése és megőrzése érdekében történő tevékenységek szervezése.
- Az intézményi étkeztetés színvonalának megtartása.

- Negatív környezeti hatások lehetőség szerinti csökkentése, és egyidejűleg pozitív példák mutatása a gyermekek számára, széleskörű prevenciós tevékenység folytatása.

- Fellépés a szenvedélybetegségek kiskorúak körében történő elterjedése, a szabálysértések és bűncselekmények elkövetése ellen.

- A jogalkalmazás során továbbiakban is törekedni kell az új, valamint módosuló jogszabályok magas szintű elsajátítására, továbbá arra, hogy változó jogszabályi környezetben mindig naprakészen, pontos információkkal rendelkezünk a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról.

- Közösségi színtér fejlesztése gyermekek részére (szabadidős foglalkozások, társas kapcsolatok kialakítása).

5. BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

Rákóczipfalva Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2024. december 12. napján fogadta el Rákóczipfalva Város Bűnmegelőzési Stratégiáját (2024-2034).

Magyarország Kormánya a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2024–2034) és a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2024–2025. évekre vonatkozó intézkedési tervéről szóló 1291/2023. (VII. 19.) Korm. határozatban (a továbbiakban: NBS) határozta meg a nemzeti bűnmegelőzés 2034-ig szóló új irányát és prioritásait. Az új Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiára tekintettel Rákóczipfalva Városi Önkormányzat 2024. évben új Bűnmegelőzési Stratégiát alkotott.

A helyi önkormányzatoknak kezdeményező szerepük van a helyi jelzőrendszerek, a legkülönbözőbb együttműködési formák szervezésében, a helyi bűnmegelőzési programok koordinálásában, végrehajtásában, valamint folyamatos értékelésében. A helyi önkormányzatok azzal, hogy ösztönzik és motiválják a helyi közösség szakmai és civil önszerveződéseit, fontos szerepet tölthetnek be a társadalmi igények megfelelő becsatornázásával a bűnmegelőzés együttműködési rendszerében.

A helyi bűnmegelőzési stratégia alapszemlélete, hogy egy olyan programot öleljen fel, amelynek intézkedései a társadalom önvédelmi képességeit fokozzák, és támogatják a helyi szakmai és civil mozgalmat. Olyan célkitűzések összessége, amelyek mérséklik a bűncselekményeket előidéző okok hatását, csökkentik a sértetté válás veszélyét, növelik az egész közösség biztonságát, ezáltal javítják az állampolgárok életminőségét. Tapasztaljuk, hogy a bűnözés és annak erkölcsi, anyagi következményei a társadalom különböző

rétegeit eltérő módon érintik. Ennek alapján a stratégia kiemelt beavatkozási területei:

- a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésével kapcsolatos célok,
- a településbiztonság fokozása érdekében megvalósítandó célok,
- az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítségével kapcsolatos célok és
- a bűnisméltés megelőzéséhez szükséges célok.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén elsődlegesen fontos szerepet játszanak az úgynevezett nevelési és kulturális színterek, amelyeknek elengedhetetlen szerepe van a fiatalok védelmében, a védelmi mechanizmusaik kialakításában, az erkölcsi normák közvetítésében, a jogkövető magatartás kialakításában. A megelőzés akkor működik a legjobban, amikor az intézkedések és azok színterei a módszerekkel együtt hatékonyak. A kiskorúak bűnmegelőzési szempontból kiemelt kockázatnak vannak kitéve. Életkorukra jellemző sajátosságaik miatt – még nem kellően óvatosak, hiszékenyek- és csekély testi erejük miatt kiváló célpontjai a bűncselekmények elkövetőinek. Könnyedén befolyásolhatóak a hasonló korú, domináns társaiktól vagy azok csoportjaitól, és könnyedén kerülnek olyan helyzetbe, amikor a csoport tagjaként követnek el jogsértéseket, átgondolatlanul. Nincsenek tisztában a jogkövetkezményekkel, és meglepődve tapasztalják azokat az eljárás során.

A gyermek- és ifjúságvédelem intézkedéseinek kiemelten koncentrálnia kell ezen célcsoport igényeire és a kettős célzatú speciális prevenciók, életkori sajátosságokat figyelembe vevő programok kidolgozására. A gyermek- és ifjúságvédelem tevékenységét a családon belül, a nevelési-oktatási intézményekben és a hasznos szabadidő-eltöltés helyszínein tudja kifejteni. A közoktatási intézmények biztosíthatják az elkövetővé és áldozattá válás megelőzése céljából a tudatos és következetes prevenciók munka színterét, annál is inkább, mivel a fiatalokat leginkább befolyásoló közösség, a kortárs csoport is ezen a szintéren érhető el, szervezett formában a legkönnyebben.

6. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Rákóczi Zoltán Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2025. szeptember 18. napján fogadta el Rákóczi Zoltán Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2023-2028).

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló BM HEP útmutató rendelkezéseivel,

Rákóczi-falva Városi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A HEP a 321/2011. (XII.27.) Korm. rend. 1.§ (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére. Rákóczi-falva Városi Önkormányzat rendelkezésére álló humán és anyagi erőforrásai szerint mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a saját településen lehetőséghez jussanak az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén.

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

A program 5 éves időtávja alatt két évente az egyes beavatkozási területeken új megvalósítandó intézkedések határozhatók meg, a már meglévők módosíthatók, megváltoztathatók.

7. CIVIL SZERVEZETEK SZEREPE

A csoportokban tevékenykedő emberek a helyi közösség legkülönbözőbb érdekeinek érvényesítését szolgálják. A szerveződések szerepet vállalnak a kultúra közvetítésében, az oktatás színvonalának emelésében, egészségügyi felvilágosításban, környezetvédelemben, környezetszépítésében, szabadidő hasznos eltöltésében, közbiztonság javításában.

A szervezetek általában közös érdekek vagy érdeklődési körök mentén szerveződnek. Működésüket saját maguk szervezik. A szervezetek egy része bejegyzett, jogi személyiséggel rendelkezik, más részük klub jellegű csoportosulás, melyeket helyben szintén a civil szervezetek közé sorolunk. Speciális csoportok a művelődési ház klubjai, melyek hosszú évek óta a művelődési ház berkeiben működnek. A legtöbb szervezet működésére jellemző a stabilitás, több éve, sőt, évtizede működnek, állandó rendezvényeik vannak stb. A szervezetek tevékenységére jellemző a rendszeresen tartott összejövetelek szervezése, nagyobb ünnepek közös megtartása, bálók, esetenként közös rendezvények szervezése.

A helyben működő formális és informális közösségek szinte kivétel nélkül aktívan tesznek a rákóczipfalvai gyermekekért. Gondoljunk - a teljesség igénye nélkül - a lángosevő-, szavaló-, horgász- és egyéb versenyekre, a rendszeres és ingyenes ruha- és játékbörzékre, a lavórhorgászatra, a gyermeknapon ajándékba adott palacsintára, lángosra, limonádéra, a hagyományörző disznóvágásra, a csigasodrás tudományának fiatal generációk részére történő visszatartására, amelyre valamennyi helyben tanuló óvodást és iskolást meghívják évről-évre... Ezekben a programokban közös, hogy a szervező közösségek pénzt, időt és energiát nem kímélve cselekszenek Rákóczipfalva gyermekeiért.

A Rákóczipfalva Sportegyesület civil szervezetként az ifjúság egészséges életmódra történő neveléséért, a mozgásgazdag életmód megszerettetéséért, rendszeres sporttevékenységbe történő bekapcsolásáért tevékenykedik.

A civil szervezetek kapcsolatban állnak az önkormányzattal, és a civil szervezetek részt vesznek a város által szervezett rendezvényeken.

A szervezetek további támogatási formája a termék, eszközök ingyenes biztosítása, mely a művelődési házon keresztül zajlik.

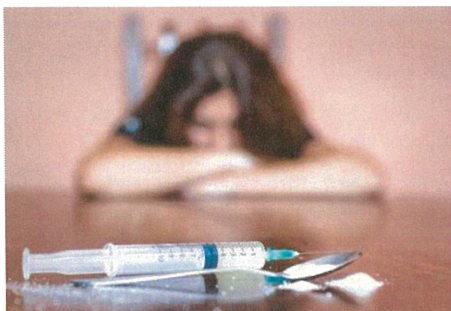
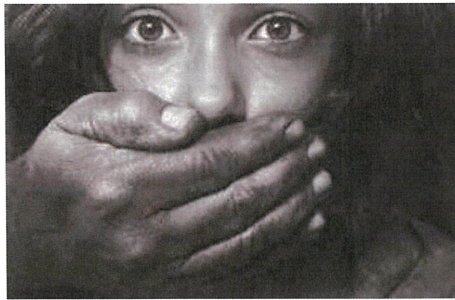
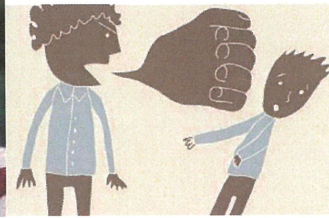
Sok esetben nyújt segítséget az önkormányzati hivatal technikai problémák megoldásában is: pl. fax, internet, fénymásolás.

A helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátása szempontjából fontos feladatot lát el a Rákóczipfalvai Polgárőr Egyesület. A polgárőrök rendezvényeket – köztük az iskolások sportpályán lebonyolított sport rendezvényét - biztosítanak, a tanév kezdetén egy hónapig segítik az iskolások gyalogátkelőhelyen történő biztonságos átjutását, járőrszolgálatuk során a település intézményeit felügyelik, kiemelt figyelmet fordítanak az kiskorúak alkohol és drog fogyasztására, annak megelőzésére, éjszakánként végzett járőrözéssel, a rendőrséggel együttműködve jelentős preventív tevékenységet folytat a felnövekvő nemzedék, a jövő generációja érdekében.

Rákóczipfalva, 2026. 04. 16.

„A GYEREKEK SOKKAL TÖBBET TANULNAK A PÉLDÁBÓL, AMIT LÁTNAK, MINT A KIMONDOTT SZABÁLYOKBÓL.” (STEPHEN KING)

„Annak a kezét fogd meg, akinek senki sem fogja meg a kezét!”

/Böjte Csaba/

A felhasznált képek forrása: internet